

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK • LETO VII • ŠTEVILKA 9 • OKTOBER 1971

Spremembe republiške ustave

Republiški zbor skupščine SR Slovenije je 9. septembra dal v prvo razpravo osnutek sprememb republiške ustave. Predlagane spremembe republiške ustave pomenijo skupaj s sredi leta že sprejemljivi spremembami zvezne ustave predvsem dvoje: novo opredelitev položaja delovnega človeka kot tistega, ki odloča o ustvarjanju in delitvi dohodka ter novo ureditev odnosov med narodi in narodnostmi, republikami in pokrajinami v Socialistični federativni publiki Jugoslaviji. Predlagane spremembe v republiški ustavi naj uspevajo k temu, da se bodo lahko v praksi uveljavila načela in ureditev, za katero so se dogovorile republike in pokrajini ter svoj dogovor zapisale kot spremembe zvezne ustave.

V osnutku ustavnih sprememb je SR Slovenija opredeljena kot država, ki temelji na suverenosti slovenskega naroda, na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in socialistična samoupravna demokratska skupnost delovnih ljudi in občanov slovenskega naroda ter italijanske in madžarske narodnosti. V skladu s to opredelitvijo urejajo predlagane spremembe dvoje področij: družbeno-ekonomsko in družbeno-politično.

Spremembe na družbeno-ekonomskem področju izhajajo iz položaja delovnega človeka na vseh področjih ustvarjanja v družbi. Osnovne določbe so enake kot v zvezni ustavi, ker pač najajo za vse republike in pokrajini in so bile zato tudi sprejete kot splošna osnova v zvezni ustavi. Predloženi osnutek vsebuje tudi nekatere dopolnitve, ki naj izrazijo tisto, kar je posebno pri nas.

V predlaganih spremembah je našlo svoje mesto tudi financiranje krajevnih skupnosti. Problematika krajevnih skupnosti in občin je bila prihranjena za naslednje obdobje ustavnih sprememb konec oktobra ali v začetku 1973. leta. Vendar so že sedaj predlagane spremembe določile (samoprispevek; sredstva, ki jih dajejo delavci in samozaposleni; sredstva, ki jih dajejo podjetja in druge organizacije; sredstva, ki jih dajejo država in občine) ali katere delavci živijo na njenem območju; del davkov, zbranih na območju krajevnih skupnosti in ki jih odstopa občina v

skladu s programom razvoja krajevnih skupnosti in občine; sredstva iz proračuna).

V spremembah so določene tudi zadeve, ki jih opravljajo republiški organi in organizacije in zadeve, ki so skupnega pomena za delovne ljudi in občane in jih republika ureja z zakonom. Spremembe se nanašajo tudi na sodelovanje SR Slovenije z drugimi republikami in pokrajinami, bodisi v neposrednih stikih bodisi v organih federacije glede zadev, ki jih lahko zvezni organi urejajo samo na podlagi soglasja republik in pokrajin. Urejajo se tudi vprašanja splošnega ljudskega odpora: občina organizira splošen ljudski odpor na svojem območju; partizanske enote v republiki v miru in vojni vodi glavni štab SR Slovenije za splošni ljudski odpor. Opredeljena je tudi vloga republike pri določanju in izvajanju zunanje politike SFRJ in pri sodelovanju z drugimi državami, mednarodnimi organi in organizacijami. Občine in organizacije združene dela in druge organizacije sodelujejo s tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami v okviru zunanje politike SFRJ in mednarodnih pogodb. Varstvo ustavne ureditve ter zagotavljanje osebnosti in premoženjske varnosti občanov je opredeljeno kot pravica in dolžnost občanov in organizacij združenega dela ter družbeno-političnih skupnosti. Glede izvolitve članov predsedstva SFRJ je predlagano, da lahko predlaga kandidate republiški skupščini Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije.

Novemu položaju in odgovornosti republike v federaciji in za njen lasten razvoj je treba prilagoditi tudi organe v republiki. Zato je predvidena ustanovitev novega organa, predsedstva Skupščine SR Slovenije, ki bo skrbelo za potrebno usklajevanje stališč v republiki in dajalo pobudo za obravnavo aktualnih vprašanj v skupščini, v izvršnem svetu, v družbeno-političnih in samoupravnih skupnostih ter organizacijah. Krepi se vloga izvršnega sveta, s tem da bi bili v prihodnje republiški sekretarji člani izvršnega sveta in da bi imel izvršni svet splošno pooblastilo za izdajanje izvršilnih predpisov.

M. RIBARIČ

Start občinske organizacije ZK

Občinski komite ZKS Ljubljana-Vič-Rudnik je med prvim letom delovanja začel z delom. Njegov sekretar je postal dotedanji predsednik obč. konf. SZDL ing. Janez Čemažar, ki je uslužbenec v Ljubljani in tako v tej funkciji ne deluje kot profesionalca. Takšen status pa ima namestnik sekretarja Alojz Dolničar. Tajnica občinskega komiteja je Marjeta Majdel. Občinska organizacija ima svoje prostore v I. nadstropju občinske upravne zgrade.

Komite ima 11 članov: Vili Belič, Joža Cajnko, Janez Čemažar, Janez Čebulj, Janko Černe, Alojz Dolničar, Branko Golobič, Ivan Ilc, Maks Močnik, Stane Vrtič in Ivica Znidaršič.

V razpravi o svojem prihodnjem delu so člani komiteja postavili zahtevo po vzpostavitvi večje organiziranosti pri samem članstvu.

Sledila je razprava o aktualnih političnih problemih, med

temi o „akciji 25 poslancev“ oziroma bolj o odmevih na to akcijo, za katere so ugotovili, da so politično celo bolj problematične od same akcije. Očitno so na delu sile, ki izkoriščajo takšne pojave za povsem drugotne cilje, kar ustvarja neugodno vzdušje za reševanje pomembnejših nalog. Tu je na delu še karizem posameznikov, zlasti v obliki poskusov uveljavljanja v politiki „na znanstveni osnovi“. V tem smislu se je komite najostreje opredelil do stališča univerzitetnega komiteja ZKS.

Dalje so na seji obravnavali zadevo Kemija-impex, kjer se je pojavila cela vrsta nezakonitosti, sodišče pa ni kaznovalo odgovornih posameznikov, marveč je prevrnilo krivdo na sistem. Takšna sodba pa pomeni

SKUPŠČINSKA SEJA

Za četrtek, 23. septembra je bila sklicana seja skupščine občine. Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo o poslovnem uspehu delovnih organizacij v prvi polovici leta, nadalje pa še poleg drugega razprava o problematiki cest IV. reda in mestnih ulic, o njihovem vzdrževanju ter uresničevanju programa gradenj in rekonstrukcij.

zeleno luč za ribarjenje v kalnem, kar so v nekaterih gospodarskih organizacijah očitno že tako razumeli. SaS

POSLOVNA PISARNA

Kakor doslej, bo tudi poslej delovala pri občinski konferenci SZDL poslovna pisarna za neposredne stike na relaciji volivci — poslanci. Da bi se o tej obliki dela dogovorili, so se zbrali poslanci za našo občino in predstavniki obč. konf. SZDL. Sestanek je bil v torek, 7. septembra. Na njem so obravnavali tudi „akcijo 25 poslancev“, vendar so si bili edini v tem, da je nujno posvetiti pozornost predvsem najbolj perečim problemom, med temi najprej ustavnim spremembam in gospodarstvu.

NAPREDOVANJE ČLANOV RVS

V petek, 17. septembra je bila v Domu svobode KS „Malči Belič“ slavnostna razglasitev o napredovanju rezervnih vojaških starešin. Skupno je napredovalo 170 starešin od podporočnika do kapetana I. razreda. Zbranim je govoril sekretar obč. konf. ZK ing. Janez Čemažar, s čestitkami pa so se pridružili tudi predstavniki drugih družbeno političnih organizacij v občini.



Pozdrav bralcem Naše komune od Andrejke Zupančič, Škofljica 25!

Namesto uvodnika

Otroci, ki se ta čas rojevajo, ki hodijo zdaj v šolo, bodo leta 2000 zreli ljudje. Življenjske zahteve so zmerom trše in takšne stoje pred njimi. Kar jim družba lahko da na pot v samostojnost, je vzgoja in izobrazba. Vsaj na osnovni stopnji prvo in zlasti drugo zagotavljamo z zakoni. Ti pa ostanejo črka, če se ne izpolnjujejo. Včasih so za to objektivni razlogi. Tako je v tem trenutku in tako bo še bolj že čez nekaj let, če ne bomo v tej smeri primerno ukrepali. Rešitev se zdi na moč preprosta: česar nima družba, to bomo dodali sami, saj smo mi — družba. Da bi imeli povsod, bomo vzeli tam, kjer je, in dali tja, kjer primanjkuje. Tako bi storil vsak dober gospodar.

Rešitev se zdi preprosta. In vendar temu ni tako. Samoohranilni mehanizmi nas navedejo k iskanju neposredne koristi. Naše investicije — če že investiramo — so kratkoročne. Da je le danes vse prav, kdo ve, kaj pride jutri? Če si ne pomagaj sam, drugi ti tudi ne bodo, itd.! Včasih nismo zadovoljni s takšnim življenjem, imeli smo drugačne ideale, a kasneje smo prisiljeni sprejemati svet, kakršen je.

Nenadoma pa — samoprispevek. Nekaj, kar se na videz ne sklada s praktičnimi gesli našega časa. Nekaj, kar ne obeta hitre in neposredne koristi. Ne zaupamo: kdo ve, kam bo šel ta denar? Cene so že itak neprestano v porastu, dinar izgublja vrednost, sedaj pa še prostovoljno odrekajo dela zasužnja! Res je, da gre le za stotinko, pa vendarle, če gledaš na to iz meseca v mesec, skozi pet let, se precej nabere. Mi, ki imamo poprečne ali celo nižje dohodke, naj prispevamo, medtem ko nekateri drugi prekomerno bogatijo?

Res je vse to, in vendar — samoprispevek! Za nove vrtnice in šole. Za enakopravnost žena. Za pomoč mladim družinam. Za generacijo leta 2000. Za... za sebe! Kako? Da, za sebe! Najprej za to, ker se s stvarmi, kakor so, ne moremo sprijazniti, vendar se jim tudi upreti ne moremo. Sami ne. Ko pa bi vsi... Takšna solidarna akcija, skupen upor proti nemoči v dani situaciji je samoprispevek. Tu smo združeni z vsemi, vendar delamo tudi zase. Resno lahko računamo tudi na lastno korist. Smo v obdobju, ko pričena preniček družbeni standard zavirajo osebnega. Zatekamo se v svoj lastni, udobni standard. Ograjujemo se. Vendar je rešitev le začasna. Naposled se le srečamo z dejstvom, da je za nadaljnji razvoj osebnega standarda potrebno investirati v družbeni standard. Potrebno je načrtno vlaganje, ki naj čimprej pokaže rezultate in naj zagotovi trajen napredek.

Kje začeti? Sune in stvarne statistike odgovarjajo: najbolj rentabilno je vlaganje v vzgojo in izobrazbo mladega rodu (pustimo zdaj ob strani, da je to naša generacijska dolžnost!). Če tako pogledamo na samoprispevek, se nam nadaljnji razvoj pokaže v tej smeri: iz osebnega standarda za družbenega, iz tega nazaj v osebnega. Krog je sklenjen, sredstva se obračajo, napredek je zagotovljen.

Zato kljub vsem pomislekom in zaradi njih — samoprispevek!

Pomembne naloge SZDL

Pred SZDL je cela vrsta pomembnih nalog, roki, v katerih je treba uvesti, pa so večina zelo kratki. Med najpomembnejšimi so predvsem: akcija za uvedbo samoprispevka, razprave o pokojninskem zavarovanju kmetov, razprave o spremembah republiške in javna obravnava stanovanjske problematike.

Pri izvršnem odboru deluje štiri sekcije, ki so jim na nedeljni seji (15. septembra) volili nove vodje.

SZDL je tudi nosilka razprave o republiških ustavnih spremembah. V njeni organizaciji bodo potekale tudi v naši občini razprave po krajevnih skupnostih. Izvedene morajo biti že do prvih dni oktobra, vključevale bodo tudi druga vprašanja, med ustavnimi spremembami pa bo najbrž najzanimivejši 36. amandma, ki govori o krajevnih skupnostih.

Na obravnavani seji je postalo izredno živahno ob razpravi o tezi zakona o pokojninskem zavarovanju kmetov.

Kmet pa je sam najmanj kriv, da je socialna struktura na vasi tako neugodna (mladi so odšli, stari ostali sami).

O teh vprašanjih bodo posebni sestanki v Velikih Laščah, Iški vasi, na Rakitni, v Horjulu in Preserju.

SaS



Izrednega pomena za družbo je skrb za otroka. Ta se kaže povsem konkretno tudi v gradnji prepotrebnih objektov za varstvo in šolanje otrok. Odprtje vsakega novega objekta te vrste je zato dogodek, ki prerasča lokalne okvire neposrednih koristnikov. Na to dejstvo računajo tudi nosilci akcije za uvedbo samoprispevka. — Na sliki: notranjost v juliju odprtega vrtca na Koleziji

Občinski odbor RKS Vič — Rudnik je 16. julija priredil sprejem obdelitvi odlikovanja RK. Govorila sta dr. Dušan Repovž in predstavniki skupščine občine ing. Slavko Korbar. Ob tej priliki so podelili tudi priznanja delovnim kolektivom, zaslužnim za krvodajstvo, ter priznanja in diplome ekipam prve pomoči.

Starostno zavarovanje kmetov v javni razpravi

Široka razprava o težah zakona naj bi trajala do 15. oktobra. V novembru naj bi bila razprava med bodočimi zavarovalci ter ostalimi republikimi forumi. Sprejem zakona je predviden za december 1971 in naj bi stopil v veljavo 1. januarja prihodnjega leta. Čas je kratek, vendar dovolj dolg, da vsi zainteresirani prispevajo svoj delež.

Predlog o starostnem zavarovanju kmetov temelji predvsem na naslednjih principih, je poudaril tovariš Vinko Hafner, podpredsednik IS Slovenije: hitro razslojevanje kmečkega prebivalstva in s tem povezano spreminjanje njegove starostne in produktivne strukture. V zadnjem času se je število kmečkega prebivalstva močno zmanjšalo, tako da danes računamo le še na 23 % kmečkega prebivalstva v Sloveniji, v naši občini 12 %. Prihodnost tega procesa ne bo zavrla in računamo, da bomo čez 15 let imeli samo še 12 % kmečkega prebivalstva. To pomeni, da je iz vasi odtok najproduktivnejši del prebivalstva in da so

ostajali predvsem ostareli, žene in otroci. Zaostritev kmetijskega problema je bila zategadelj nujna. Tudi razvitejša dežele se temu procesu niso izognile.

Naslednji faktor so občutne razlike med povprečnim dohodkom in s tem tudi med življenjsko ravni kmečkega in nekmečkega prebivalstva, pa tudi občutne socialne razlike med kmeti samimi. Raziskave gornjo ugotovitev potrjujejo in kažejo na to, da je kmečko gospodinjstvo doseglo samo 65 % dohodka nekmečkega gospodinjstva.

Nadalje naše moralno politične norme do kmetov nasploh, do ostalih pa še posebej. Dejstvo je, da tri četrtine današnje populacije izhaja iz kmetijstva. Potem je razumljivo, da je nujno postaviti problem minulega dela. Postavljeno je vprašanje solidarnosti, vzajemnosti delavcev do kmetov. Seveda solidarnost ni možna brez prispevkov kmetov samih. Sicer pa se ta solidarnost kaže že sedaj, saj pričakujemo, da bo širša družba že v letošnjem letu

prispevala za zdravstveno varstvo 30 % stroškov.

Starostno zavarovanje kmetov kot dejavnik uspešnega razvoja kmetijstva in socialistične preobrazbe vasi. Dejstvo, da iz vasi odtoka najproduktivnejša populacija, ni v celoti sprejemljivo, to predstavlja nadaljnje siromašenje in nazadovanje vasi. Postopno izenačevanje, katerega člen je tudi pokojninsko zavarovanje, bo brez dvoma zavrla sicer nujne, vendar škodljive procese. Iz gornjega vzroka je že sedaj družba reševala socialne probleme na vasi, s starostnim zavarovanjem pa te probleme ne bo samo reševala, temveč tudi preprečevala, kar je pomembnejše. Starostno zavarovanje bi bilo obvezno in se organizira v posebni skupnosti. Zakon bi omogočil tudi razširjeno zavarovanje z dodatnimi vplačili. Predstojajoče zavarovanje namreč ni popolno, temveč v začetni fazi in bo podvrženo nadaljnjemu razvoju. Razširjeno zavarovanje bi izpeljali po čistih zavarovalnih računih. V začetku bi se uveljavilo načelo: eno gospodarstvo — ena pokojnina. V primeru smrti se pokojnina prenese na zakonca, če izpolnjuje pogoje. Pravica do starostne rente bi se pridobila z dopolnjenim 65. letom starosti obeh spolov.

Višina starostne rente bi v začetku znašala 250 din mesečno. Znesek bi se na predlog skupnosti lahko spremenil. Z ozirom na dohodke iz same kmetije se smatra kot eksistenčni minimum. Z ekonomsko rastjo kmetijstva pa bi postopoma prešli na pravo in popolno starostno zavarovanje. Vplačevanje v sklad bi se pričelo takoj z letom 1972. Pokojnina bi se pričela izplačevati z letom 1973, 1974 in 1975, odvisno od variante, ki bo osvojena. Status obveznega zavarovanca naj bi se določil po kriterijih, sprejetih za zdravstveno zavarovanje.

Sedanja starostna struktura in ekonomski položaj zasebnega kmetijstva ne dovoljuje izpeljave po načelu samofinansiranja, družbena pomoč je nujna. V pomoči družbe bi sodelovale občine in republika. Občine bi dobile pravico vknjižbe na zemljo tistih gospodarstev, za katere bi prispevale pomoč. Prispevek zavarovancev bi slonel na osnovi dohodkovnih razredov. Pri določeni višini dohodka bi družbena pomoč odpadla. To pomeni, da bi premožnejši kmetje financirali svojo pokojnino sami.

Uvedba starostnega zavarovanja kmetov je bogata naložba, ki naj z drugimi ukrepi prepreči deagrarizacijo ter omogoči razvojno pot blaginje proizvodnji ter razvijanju poslovnih kooperacij in združujstva.

Na osnovi načel, ki jih prinašajo predlogi novega zakona o starostnem zavarovanju, je obvezno samo minimalno zavarovanje. Kmetje, ki

sodelujejo v kooperaciji ali drugače sodelujejo, bi se zavarovali kot delavci, ali pa kot osebe, ki opravljajo samostojno obrt. Teh možnosti ni malo. Tudi kmetje-borci pred 9. 9. 1943 oziroma 13. 10. 1943 imajo zagotovljeno varstveno pokojnino v višini mejnega zneska v delavskem zavarovanju. Ugodnosti, ki se po zakonu priznajo kmetom-borcem, bodo bremenile družbeno politične skupnosti.

Po varianti bi upravičenci do pokojnine stari 75 in več let, pričeli prejemati pokojnino s 1. januarjem 1973. Upravičenci stari 70 do 75 let

bi pričeli prejemati pokojnino 1. januarja 1974. Upravičenci stari 65 let in več, pa bi pričeli prejemati s 1. januarjem 1975. Kmetje-borci bi pričeli dobivati pokojnino, če so stari 65 let in več s 1. januarjem 1973. Obstaja pa tudi varianta, da bi zavarovalci, stari 65 in več let, pričeli dobivati pokojnino s 1. januarjem 1974.

Pravico do posebne pokojnine ima zavarovanec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

— Da ima ob pričetku uveljavljanja pokojnine vsaj 5 let status kmetijskega zavarovanca. Da ob uveljavljanju pokojnine izroči posestvo nasledniku. Od tega pravila bi se odstopalo v primerih, če zavarovanec ne more izročiti posestva, če nima naslednikov oziroma nekoga, ki bi

prevzel posestvo in s tem plačeval v pokojninski sklad.

— Da se v zadnjih dvajsetih letih vsaj deset let ukvarja z dejavnostjo, ki mu daje lastnost zavarovanca (je kmet).

— Da je dopolnil 65 let. Pogoji so taki, da bi posestva, ki čela dobivati aktivne proizvajalce, da bi se večala gospodarska moč kmetijstva. O osvojitvi najugodnejše variante se bo govorilo v javni razpravi.

Kmetje — zavarovalci bi urejali samoupravo starostnega zavarovanja preko republiške skupnosti, ki jo je potrebno šele ustanoviti. Imela bi svoj statut in organe za moteno delo. Tudi organizacija zasluži vso pozornost.

Ing. H.

R. JERMAN NA ČLANEK V PREJŠNJI ŠTEVILKI

»Si hiško bom kupil ...«

V 8. 7. 1971 štev. Vašega časopisa ste na strani 4. pod naslovom »Si hiško bom kupil ...« objavili članek M. Dimitriča, ki vsebuje več neresnic, podtikanih in povsem neosnovanih sumničenj, s katerimi ste mi povzročili nepopravljivo škodo.

V interesu resnice, ki ste jo dolžni posredovati občanom, predlagam, da objavite sledeča dejstva v prvi naslednji številki vašega časopisa.

RESNICA O SPREMENBI ZAKONA O PROMETNEM DAVKU OD NEPREMIČNIN

Sredi 1. 1970 je bil spremljen citirani zakon po postopku, ki je običajen in predpisan za take primere. Stari zakon je imel več slabosti, in so v razmerah po gospodarski reformi 1. 1964 in stopnjevanju inflaciji 1. 1969 in 1970 bile vedno očitnejše. Predvsem zato, ker je stari zakon oproščal plačila prometnega davka vse zgradbe, stare do 25 let. Prav s takimi zgradbami pa je bil promet najbolj donosen. Zakon o prometnem davku pa je bil zastarel tudi glede tarife. Po temeljnem zakonu je bila progresija v večini občin zaključena pri 30.000 din. V času, ko je bil ta zakon uveljavljen, je cena srednjevelikega stanovanja dosegla približno to vsoto. Novo nastale razmere po devalvaciji leta 1964, zlasti pa 1969 in 1970 so povzročile, da je cena enakih stanovanj presegla vrednost 200.000 dinarjev. Razumljivo je, da je progresijo potrebno raztegniti do današnjih realnih vrednosti nepremičnin, ki so predmet prodaje. Cene stanovanj iz let pred reformo ca. 30.000 din, ustrezajo danes le še vrednosti najcenejših gradbenih parcel.

Pobuda za spremembo zakona izhaja iz razprav v republiškem zboru Skupščine SR Slovenije ob koncu leta 1968 ob priliki takrat obravnavanih sprememb o davčni zakonodaji. Sekretariat za finance SR Slovenije je v letu 1969 pripravil osnutek predloga sprememb zakona o prometnem davku od nepremičnin. V postopku proučevanja predlaganih sprememb zakona po organih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pa je bilo več kritičnih pripomb in sugestij, da je treba predlog sprememb širše proučiti zlasti, da bi zakon ne omejeval zaposlovanja. Zato sem kot predstavnik sekretariata predlog sprememb umaknil in v letu 1970 zopet posredoval nove predloge sprememb, ki so se nanašale na že omenjeno razširitev obveznosti na vse nepremičnine ne glede na leto gradnje in na raztegnjeno progresijo, ki se je v starem zakonu končala v večini občin pri 30.000 din s stopnjo 15 %, na vrednosti do 300.000 in s stopnjami, ki so rastle od 8 % do 20 %.

Smisel predlaganih sprememb stopenj je bila prilagoditev dejanskim vrednostim nepremičnin. Takšne spremembe davčnih stopenj bodo potrebne tudi v bodoče, kako pogoste bodo, pa je odvisno od gibanja cen gradbenih storitev.

V postopku proučevanja predloga sprememb zakona so bile vnesene manjše spremembe, med njimi tudi v lestvici, tako da je končni predlog zakona predvideval začetno stopnjo 4 % in najvišjo stopnjo 21 %. Takšen predlog zakona je Skupščina SR Slovenije sprejela v sredi 1970 s tem, da bi nova tarifa začela veljati s 1. 1. 1971. Obstajala je namreč bojazen, da bo nova lestvica vplivala na znižanje proračunskih dohodkov občin, še zlasti zato, ker je pod vplivom visokih stopenj bilo večkrat ugotovljeno, da občani sklepajo pogodbe z neresničnimi podatki o vrednosti nepremičnin.

Več občinskih skupščin je v jeseni leta 1970 predlagalo spremembo že sprejetega zakona, tako da se določilo o tarifi prometnega davka črta, kar je pomenilo, da je ostala stara tarifa, ki so jo določile samostojno vsaka občina za sebe. Predlog take spremembe je bil utemeljen z bojaznijo, da bo nova lestvica znižala dohodek občinskih proračunov. Skupščina je pobudo občin sprejela, zato predlagana sprememba tarife sploh ni bila izvajana, ker je bila ukinjena, predno je stopila v veljavo. Bojazen občin, da bodo dohodki proračunov zmanjšani, ni bila utemeljena. To kažejo podatki o vplačilih tega davka, ki so porasli na indeks 300 %.

Prilagoditev progresije davčnih stopenj bi bila torej možna in ne bi ogrozila občinskih proračunov, še zlasti če bi ob realnejših stopnjah bilo več skrbi in truda usmerjeno na ugotavljanje realnejših vrednosti nepremičnin, ki so predmet prodaje.

Predlogi za spremembo zakona niso bili nikoli tajnost — v vseh fazah postopka za uveljavitev, ki je trajal skoraj leto dni, se je o njem javno razpravljalo in pisalo, kolikor je pač to bilo za javnost zanimivo. Tudi spremembe drugih zakonov potekajo na enak način. V teku 6-letnega dela v Republiškem sekretariatu za finance sem sodeloval pri mnogih predlogih zakonov in spremembah zakonov, ter drugih predpisih, ki zadevajo finance. Posledice teh predpisov, ugodne in neugodne, so zadevale vse občane, tudi mene. Glede vsake od njih lahko sumničite in si izmišljate podtikanja nasproti meni in mnogim drugim.

Delovanje v republiških upravnih organih, zlasti na odgovornih položajih na področju financ, pa ni lahko, še zdaleč ni primerno plačano in v javnosti ni cenjeno; je pa kljub temu potrebno in nekoga pač zadene, da ga mora opravljati. Značaj dela je pač tak, da si človek v teku let, če je dosleden in nepodkupljiv, nabere precej neprijateljev. Mnogi vidijo zlo davčnih bremen itd. v delu oseb, ki morajo opravljati te dolžnosti po isti logiki, kot drugi s svojim poklicnim delom na drugih področjih javnega dela pridobivajo simpatije občanov. Tragično je pri tem to, da sploh ne obstaja zaščita pred krivicami, na primer takimi, da me pred javnostjo osumite, da je za moje potrebe oziroma interese Skupščina SR Slovenije sprejela zakon. Brezskrbno izkoriščate svoj polo-

žaj novinarja za podtikanje — laži in javno sramotjenje, dovolite si me nazivati z neresničnim naslovom v narekovanju. Z demagoškim sklicevanjem na delavce si hočete pridobiti simpatije občanov.

Povejte javno, kateri funkcionarji so si nakupili stanovanja v pogojih spremenjenega zakona? Če ne poveste imen, je to blatenje vseh. Ker sprememba davčnih stopenj ni bila uveljavljena, je očitno, da zavestno zavajate javnost z izmišljenimi sumničenji.

IN ŠE RESNICA O NAKUPU STANOVANJSKE HIŠE

V jeseni 1969 sem iz časopisne objave o razprodaji hiš Termoelektrarne Šoštanj ugotovil, da je razpisna prodaja tudi za stanovanje, v katerem stanujem. Razpisni pogoji so bili za člane kolektiva zelo ugodni (30 let, 1 % prometni davek plača podjetje, izključna cena cca 140.000 din). Za nečlane kolektiva, to pa sem bil jaz, pa so bili pogoji precej neugodni (15 let, 2 % prometni davek plača kupec, izključna cena ista). Če bi se natečaja, ki je dal prednost stanovalcem, ne udeležil, je bilo realno pričakovati, da bi se kot interesent pojavil kdorkoli iz kolektiva, saj so bili pogoji zanje tako ugodni, da bi dejansko ne prevzel nobenega finančnega bremena. — Nasprotno pridobil bi, saj je mesečni obrok odplačila pri sedanjih neekonomskih najemninah bil za cca 100 din manjši od najemnine. Pričakovane ekonomske najemnine pa bi v teku let samo večale razliko med obromom, ki je fiksen in najemnino, ki bi vzporedno s stroški gradnje rastle. Zato sem se natečaja moral udeležiti, sicer bi bile moje stanovanjske pravice ogrožene. Ravnal sem, kot bi ravnal v enaki situaciji vsak dobronameren občan.

Poleg tega je bil stanovanja, ki ga koristim, last Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, čeprav je zgradba v zemljiški knjigi vpisana le na Termoelektrarno Šoštanj. Na to sem prodajalca, ki je to v razpisu prežrl, opozoril. Udeležil sem se natečaja le za del zgradbe, ki je pripadal Termoelektrarni Šoštanj. Za spremembo lastništva v zemljiški knjigi — je bilo potrebno odkupiti tudi del stanovanja, last Izvršnega sveta. Vse to je bilo v prvih mesecih leta 1970. V tem času pa se je v Sloveniji začelo javno obravnavanje prodaje družbenih stanovanj. Do razjasnitve stališč glede tega, nisem dal nikake pobude, da bi pridobil oziroma odkupil tudi drugi del stanovanja. Termoelektrarno Šoštanj sem obvestil, naj počaka z definitivno ureditvijo, to je z vpisom v zemljiški knjigi, s čemer pa je povezano predhodno plačilo prometnega davka, za katerega plačilo je po zakonu zavezan prodajalec, jaz pa po prodajni pogodbi, da ga vrnem prodajalcu.

Ob tej priliki, pa tudi ob mnogih drugih, sem omenil verjetnost spremembe predpisov o prometnih davkih.

Ko so mi bili po sprejetju zakona o pogojih prodaje družbenih stanovanj znani pogoji za odkup tudi ostalega dela stanovanjske hiše, sem ugotovil, da obveznosti daleč presegajo moje finančne zmožnosti. Mesečno bi moral odplačevati poleg stroškov vzdrževanja stavbe najmanj 750 din, takoj pa bi moral plačati cca 55.000 din, odkupna cena za že vseljeno stanovanje je znašala več kot 200.000 din. Samo nekaj starih milijonov dražja pa so v tem času bila nova delna opremljena, naveseljena stanovanja. Zato, ker takih finančnih bremen nisem bil sposoben, sem predlagal Termoelektrarni Šoštanj, da sporazumno razveljavimo pogodbo.

Če bi bilo karkoli od sumičenj, ki jih izražate v vašem članku, res, potem bi v interesu lastnih koristi pohitel z zemljiškoknjžno ureditvijo zadeve, saj sem bil dobro informiran o pripravljajoči se pravni ureditvi prodaje družbenih stanovanj. Pod bistveno ugodnejšimi pogoji bi pridobil lastništvo nad stanovanjem, v katerem stanujem, vendar sem zavestno čakal, da se dokončno oblikujejo družbena merila za prodajo, čeprav sem vedel, da bodo zame manj ugodna. Tako sem moral ravnati, če bi ravnal drugače, bi bilo to nemoralno, čeprav zakonito.

V članku mi podtikate bojazen pred javnim mnenjem. Kakšna bojazen in zakaj — morda zato, ker sem ravnal moralno in zakonito? Javno mnenje se ni zganilo, tudi po zaslugi vašega časopisa, v primerih, ki bi zaslužili široko informiranje.

Termoelektrarna Šoštanj je prodala ca. 80 stanovanj, razen dveh stanovanj, med njimi tudi moje, vsa pod bistveno ugodnejšimi pogoji. V Sloveniji je bilo v letih 1969, 1970 in 1971 prodanih več tisoč družbenih stanovanj, vsaka od teh prodaj je bila glede na pogoje mnogo ugodnejša od pogojev, ki so bili ponudeni meni. Tudi v občini Vič je bilo prodano več družbenih stanovanj, med njimi nekatera kvalitetna z mesečnim odplačilom med 100 do 200 din — kupci teh stanovanj so tudi osebe, ki jim bi za okrepitev vaše popularnosti lahko dali službeni naziv v narekovanju. Če ste prestrašeni in zaškrbljeni zaradi morale hišnih posestnikov, proučite pogoje pridobitve in profite, ki rastejo mnogim, ki so najemali pred leti ugodne stanovanjske kredite, danes pa odplačujejo smešne obroke po nekaj starih sto din mesečno. To pa je gotovo socialna diferenciacija, ki ne izhaja iz dela. Povprašajte, kako so dobili stanovanjske hiše tisti, ki so vas neresnično in z namenom, da bi osebno škodovali meni, informirali o govoricah, da bi pravite, da krožijo.

Zakaj ste ob množici preverjenih govoric in poznanih dejstev, ki bi moglo zaslužiti komentar v vašem glasilu, z lažnim podtikanjem in sumničanjem vzeli meni dobro ime? Gotovo veste, kaj to zame pomeni: ali se zavedate, da boste morali to zahrbtnost drago plačevati, čeprav ne boste nikoli poplačali?

RIKO JERMAN
Cesta v Rožno dolino 18 c.
Ljubljana

Čigav denar so delili?

Stvari okoli članka „Kolegij županov razdelil 4 milijarde“ so se po objavi v prejšnji številki krepko zapletle. Na dan je prišlo nekaj variant, kdo naj bi delil denar in tudi kateri denar. Ker so stvari okoli celotne zadeve zelo zapletene, prvotni članek ni mogel dokončno in izčrpno pojasniti zadeve posebej še zato, ker so v tistem obdobju različni forumi delili denar in je tako nastal pravcati kaos, ki mu ni videti konca.

Odbornik mestne skupščine ing. Janez Cemažar je spraševal o vsej zadevi, vendar zaradi zapletenosti zadeve ni vedel, za kakšna sredstva je pri razdeljevanju šlo, kar tudi še danes nihče točno ne ve. Na mestni skupščini so odborniku Cemažarju pojasnili, da je pravni naslednik ukinjenih stanovanjskih skladov po občinah banka in s tem mestna skupščina nima nobene zveze.

Na ljubljanski banki pa so o tem denarju pojasnili naslednje: „Zal je morala banka prevzeti vso aktivno in pasivo teh skladov, torej vsa plasi-rana sredstva in objavljenе kredite, ki so bili podeljeni za sanjske dobe petdesetih ali stotih let z 1 % obrestno mero. Pred petimi leti, ko so bili skladi ukinjeni, je dedič, to je banka, prejel 70 milijard, kar je tedaj že nekaj pomenilo. Vrednost denarju pa je medtem padla, cene so rastle in denar iz teh skladov je vedno ne-pomembnejši. Z njim ni moč kreditirati kaj dosti, temveč so danes važ-

ni občani in delovne organizacije. Pri teh skladih anuitete komaj pokriva deficit samega sistema. Tako tu ni bilo ničesar deljenega, ker ni kaj deliti.“

Tu torej vir spornega denarja ne more biti. V tistem obdobju je mestna skupščina razdelila kredit, vendar na predlog sklada za stanovanjsko izgradnjo in ne koordinacijskega odbora županov. Župani imajo v Ljubljani namreč kar dve telesi: koordinacijski odbor pri mestni skupščini, ki je posvetovalni organ in mu po domače pravijo kolegij županov, v njemu pa sodeluje tudi mestni župan. Drugo telo je kolegij županov, kjer pa mestnega župana ni poleg. Neuradni imeni sta isti. Sredstva so tedaj posodili za dve oziroma tri leta. Ta sredstva predstavljajo višek od 8,5 % stanovanjskega prispevka od 4 % prispevka na zaposlenega. V nekaj letih se je nabral višek, vendar ga je delila mestna skupščina. Od kod so potem te štiri milijarde? So morda to sredstva banke? Banka namreč lahko daje kredite v vrednosti 10 % hranilnih vlog na vpogled. Na banki pravijo: Ne čutimo se poklicane za delitev teh sredstev in smo tako razdelitev prepustili mestnim očetom. Letos je bilo tega denarja za okoli štiri milijarde.

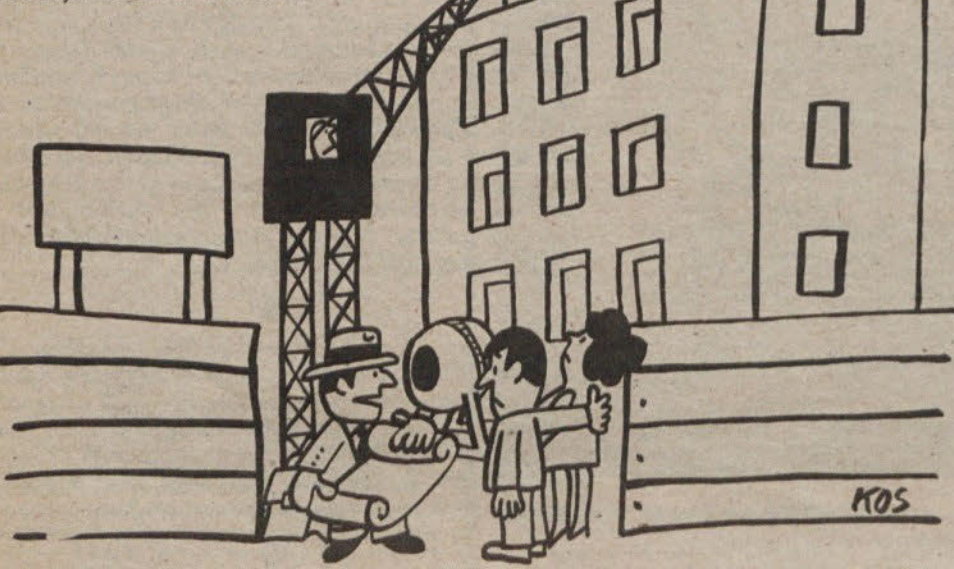
Na mestni skupščini pravijo, da skupščina tega denarja ni delila. Kdo ga je delil, tako še vedno ni znano!

M. Dimitrič

V Naši komun bomo vsakokrat predstavili enega od naših najvidnejših karikaturistov: z njegovo sliko, kratko predstavitevijo in seveda s karikatur — tako kot danes prvič.

BOŽO KOS, karikaturist, rojen 1931 v Mariboru. Stanuje v občini Center, z občino Vič ima skupno to, da je drsal nekaj let šolske klopi v tej občini — in sicer na fakulteti za tehniško fiziko. Od tistih časov se mu je Vič tako priljubil, da bi rad zidal v naši občini (opomba Kosa: imate kakšno lokacijo?) in tako še bolj potrdil zveze z občino Vič. Dal je idejo in organiziral že dvakrat bienale karikatur brez besed. Dobil je že nekaj lepih slovenskih in jugoslovanskih priznanj za karikature in ilustracije. Zdaj urejuje Pavliho (spet Kos: upam, da ga redno prebirate). Rad riše za otroke. Na sliki je s svojim sinom Miho.

— Ne, kvadratnega metra ne moremo poceniti, lahko pa zmanjšamo kvadratni meter.



Samoprispevek — nove šole in otroški vrtci

Zakaj?

ODGOVOR: Za nemoteno rast, vzgojo in izobraževanje otrok in šolarjev. Samoprispevek naj bi v naslednjih petih letih pokrival primanjkljaj najnujnejših sredstev za izgradnjo otroških vrtcev in osnovnih šol v naslednjih petih letih. Ustrezni družbeni sredstev se bo v tem času zbralo le polovico, ali v številkah, približno 12 od potrebnih 24 milijard.

Ob hitrem porastu prebivalstva Ljubljane, kjer se je od konca vojne do lani število podvojilo, ob naraščajočem številu zaposlenih žena, ob 3500 otrocih, ki že sedaj čakajo na prazno mesto v prenapolnjenih otroških vrtcih, ob dejstvu, da je že sedaj večina šol prisiljena v dvozmenski ali celo trizmenski pouk (s tem pa je tudi onemogočeno dnevno varstvo), je samoprispevek nujen. Zavedanje te nujnosti, na drugi strani pa tudi možnosti, da si sami pomagamo iz najhujšega, odgovarja na prvo vprašanje.

Čemu?

To vprašanje se navezuje na prejšnje in prav tako odgovor. Samoprispevek bo omogočil bivanje v vrtcih skoraj polovice predšolskih otrok. S tem pa bo omogočena zaposlitev prav tolikšemu številu mater. Tretjino šoloobveznih otrok bo lahko zajelo dnevno varstvo. Kritično stanje ob tretji izmeni v osnovnih šolah bo prenehalo.

Seveda se pojavlja pomislek, da bodo uživale korist od samoprispevka predvsem družine, kjer sta oba roditelja zaposlena. Vendar pa takšno ozko gledanje ni le nezdružljivo z našo etiko, ki temelji tudi na enakih pravicah za žene, marveč tudi ne s skrbjo za lastno korist, saj blagostanje njih v urejeni družbi pomeni dviganje celotne življenjske ravni. In narobe, težave drugih na ta ali oni način zadevajo tudi nas. Naposled je družbena reprodukcija skrb nas vseh in ne le družin s predšolskimi in šoloobveznimi otroki.

Od kod?

Potrebnih 12 milijard naj bi zbrali s samoprispevkom od leta 1972 do leta 1976 iz naslednjih virov:

- 90% naj bi se steklo od 1% od osebnih dohodkov iz delovnega razmerja;
- ostalih 10% naj bi predstavljali 1% od katastrskega dohodka od kmetijske dejavnosti in od opravljanja obrtnih dejavnosti ter od samostojnih intelektualnih storitev.

Tega prispevka bodo predvidoma oproščeni zavezanci z najnižjimi dohodki in vzdrževalninami, noseče žene in matere s predšolskimi otroki, bolniki in invalidi ter mlajši mladostniki in starejši občani.

Po tem ključu zbrana sredstva iz samoprispevka skupaj s sredstvi, ki se bodo v istem času zbrala pri temeljni izobraževalni skupnosti, bodo še za okoli 4 milijarde nižja od potrebnih. Primanjkljaj bodo morale pokriti ljubljanske občine.

Kam?

Samoprispevek bo do leta 1976 omogočil izgradnjo 24 objektov za šolarje in 3640 mest v otroških vrtcih. Med 24 šolskimi objekti je v planu 10 novih šol s telovadnicami, 6 šol, ki so sedaj brez telovadnic, pa jih bo dobilo obenem s prizidki. 3 šole bodo dobile prizidke, 4 telovadnice, k vsemu temu pa je treba prišteti še vzgojno posvetovalnico.

Po obstoječem načrtu dobi naša občina od šolskih kar 5 objektov v skupni vrednosti 3,75 milijarde, največ izmed vseh ljubljanskih občin.

Po številu mest v otroških vrtcih pa je naša občina s 670 mesti blizu drugih ljubljanskih občin, medtem ko dobi največ teh mest Šiška, najmanj Center.

Za izgradnjo osnovnih šol bo po tem petletnem planu, ki računa s samoprispevkom, potrebnih 15 milijard, za otroške vrtce 9 milijard, skupno torej 24 milijard.

Kje?

Preden odgovorimo na vprašanje: kje bomo po tem planu zidali v naši občini, moramo opozoriti, da bo dobila naša občina iz združenih sredstev (samoprispevek in TIS ter občine) kar 5,4 milijarde (več le Šiška, 6 milijard). Teh sredstev v občini sami ne bi zmogli zbrati (tudi s samoprispevkom ne), manjkala bi več kot milijarda, ki se bo prelila v našo iz drugih ljubljanskih občin. Torej večkrat citirano geslo, da je samoprispevek izraz solidarnosti nikakor ni le fraza, marveč dejstvo.

Petletni plan predvideva v naši občini naslednje:

Šole: prizidek na Dobrovi (1972), prizidek na Brezovici (1972), novo šolo v Horjulu (1974), nova šola na Viču (1974) in prizidek na Vrhovcih (1976).

Vrtci: Škofljica (1972), „Malči Belič“ (1973), Vič (S-6, 1973), Vrhovci (1974) in Murgle (1975).

Kako?

Kako bomo odločali o samoprispevku? — Na referendumu (odločanje z glasovanjem) v drugi polovici novembra. Glasovali bodo vsi občani ljubljanskih občin, kajti akcija za samoprispevek poteka kot združena ljubljanska akcija. V času do referenduma je potrebno o namenu samoprispevka obvestiti vse občane in jih za samoprispevek pridobiti — ne z demagoškimi sredstvi prepričevanja, temveč z dejstvi in podatki, ki že ob skopem komentarju govorijo sami po sebi. Akcija za samoprispevek temelji na obveščenosti in osveščenosti Ljubljančanov.

Akcijo za samoprispevek izvajajo akcijski odbori na mestnem in občinskih nivojih, v krajevnih skupnostih in po podjetjih, v širšem smislu pa vsi občani ljubljanskih občin in še posebej družbeno politične organizacije, med temi zlasti SZDL.

Srebrni jubilej Utensilie

UTENSILIA — edina tovarna s tkalskimi potrebščinami v naši republiki in najstarejša v državi, je dne praznovala lep jubilej — četrto stoletja obstoja.

Vlada LR Slovenije je 22. 8. 1946 odločila, s katero se ustanovi podjetje tekstilnih potrebščin z imenom Utensilia. Za začetek obratovanja je bila dodeljena trinadstropna stavba na Rudniku, kamor se je preselil del strojnega parka nacionalizirane podjetja Favorit iz Maribora, drugi nacionalizaciji leta 1946 pa so pridružili še nov objekt III, se je program Utensilie izoblikoval v naslednjih proizvodnih enotah: splošni kovinski oddelek, splošni lesni oddelek, rezarski lesa-hlodovine za tkalske čolčke ter oddelek za izdelavo tkalnih gremenov, za izdelavo žičnih čolčnic, za izdelavo lesenih cev in izdelavo tkalskih čolčnikov.

Osvajitev tako zahtevnega proizvodnega programa, ki si ga je tovarna zadala, pa je zahtevala požrtvovalnost vsega kolektiva, ki je imel le malo pravih strokovnjakov. Z ozirom na dolgoročni gospodarski razvoj Jugoslavije, posebno še na program tekstilne industrije bi se morala proizvodna potrošnja tekstilnih pripomočkov kar nekajkrat povečati. Tako je podjetje pristopilo k izdelavi rekonstrukcijskega elaborata. Leta 1962 je bil investicijski program za rekonstrukcijo tovarne gotov in že naslednjo pomlad je Tehnograd začel z gradbenimi deli na lokaciji med Pokljunkarjevo cesto in Cesto na Brdo. Sama gradnja novih obratnih prostorov za lesne oddelke je bila sprito neprimerne terena zelo zahtevna in se je tako nepričakovano zavlekla v obdobje gospodarske reforme. Težave, ki so

tedaj nastopile z dobranamernimi gospodarskimi ukrepi, so prizadele podjetje, ki je sedaj moralo plačevati vse podražitve materiala, še huje kot to pa je bilo pomanjkanje sredstev za nabavo prepotrebni novih strojev, ki so bili po programu predvideni. Vse to pa je še bolj zavleklo gradnjo in šele leta 1966 so lahko preselili lesne obrate iz Rudnika na Vič.

Kakšna pa je današnja slika tovarne in kaj jo čaka jutri? Podjetje, ki je prehodilo razmeroma trnovo pot razvoja, zaposluje danes 360 delavcev. Število zaposlenih v podjetju je sicer že presegalo število petsto, vendar dohodki kot osebni delovni pogoji so bili za marsikoga prenizki in odšel je drugam. Tako so tovarno, kjer je bil še lansko leto povprečen osebni dohodek okrog tisoč dinarjev, zapustili mnogi strokovnjaki in kvalificirani delavci. Toda čemu pripisujejo tako nizke osebne dohodke? Kot smo že omenili, je perspektiva podjetja v dograditvi objektov na Viču, s čimer se bosta oba oddelka združila, znižali se bodo stroški poslovanja, dvignila se bo produktivnost, omogočena pa bo tudi revizija proizvodnega programa (sem uvrščajo povečanje specializacije, razširitev proizvodnje in izboljšanje kvalitete). Vse to pa, česar danes ni in torej šele bo, močno bremenijo stroške proizvodnje, le-ti pa skupno z vračanjem kredita močno bremenijo dohodek.

Morda je v nekem smislu še hujša težava v podjetju v tem, da trenutno nastopajo na tržišču problemi nabave reprovromateriala, ne glede na to, ali je reprovromaterial iz domačih virov ali iz uvoza. Ker je domači reprovromaterial, predvsem železna žica, zelo iskan polizdelek na trgu, pa tudi njegova kvaliteta je zelo slaba, se mora podjetje hočeš nočeš zadovoljevati z uvozom. Kaj pa uvoz v današnji situaciji pomeni, ni potrebno razlagati. Tudi splošne posledice stabilizacije (podražitev domačih reprovromaterialov, prevozov, energije ...) vse to hkrati ne povišuje

samo proizvodnih stroškov, ampak tudi možnost prodaje na zunanjih tržiščih.

Vse omenjene težave pa kolektivu še niso vzele vajat iz rok. Prav tu velja poudariti, da je položaj Utensilie tako na domačem trgu kot na tujem trdn, cenjen in upoštevan. Izvoz je orientiran tako v zahodne države (Zvezno republiko Nemčijo, Grčijo) kot na vzhod (Nemška demokratska republika, Poljska, CSSR, Madžarska) in celo v dežele Afrike in Azije (Iran, Gvineja, Hongkong, Etiopija, Sudan). Velja omeniti še poslovne uspehe tovarne na mednarodnih tekstilnih razstavah ITME v Hannoveru, Baslu in Parizu.

Ob tem jubileju, ki ga je kolektiv počastil s slavnostno sejo delavskega sveta in obdaritvijo najzaslužnejših delavcev, je bila izražena želja po čimprejšnji preselitvi kovinskega oddelka na Vič, saj bi združeni lahko dosegali še večje poslovne

uspehe, pa tudi večjo življenjsko raven.

JANJA DOMITROVIČ



Utensilia praznuje 25 let obstoja sredi živahnega razmaha svoje dejavnosti.

FILTER 57 POVSOD

Kadilci se mnogokrat sprašujejo, kdo in kje pokadi največ cigaret Filter 57. Mnogi menijo, glede na probleme, ki jih je imela ta cigareta s prodajo in nelojalno konkurenco v posameznih pokrajinah, da ni povsod enako razširjena. V Tobačni tovarni Ljubljana, ki je proizvajalec te najpriljubljenejše jugoslovanske cigarete, zatrjujejo, da je enakomerno razširjena povsod. Pravijo sicer, da je posebej v bratskih republikah nekaj žarišč, kjer kade prebivalci skoraj izključno le Filter 57, vendar je to le nekaj pokrajin ali posameznih mest. Torej lahko kar upravičeno živgamo tisto pesmico, ki je veljala včasih za KIKI, sedaj malce prirejeno za Filter 57: Bilo kuda Filter 57 svuda. Da je to res, kaže tudi to, da bo TTL izvozila nekatere popularne cigarete tudi v ZDA, na področje zvezne države New York.

M. DIMITRIČ

TOKRAT GOVORE INŠPEKCIJSKE SLUŽBE

Še enkrat: pogled z mestnega nivoja

Sodnik je zato plačan, da sodi, novinar pa, da išče resnico. To ni vedno najlažje, saj je resnica tako zelo različna. Nekdo pojmuje določeno stvar tako, drugi drugače, kljub temu pa velja za vse vsaj neka približna resnica, ki jo nato vsi jemljemo, ali pa tudi ne, kot edino zveljavno. Novinar skuša najti resnico. Pri nas je z ozirom na položaj v zakonodaji kot v gospodarstvu večkrat moč priti do različnih resnic, do tega, da imajo popolnoma nasprotujoča si mnenja vsako svoj prav. Ravno v interesu odkrivanja neke širše sprejemljive resnice pa je potrebno slišati obe plati medalje.

V prejšnji številki smo pisali o mestnih inšpekcijah. Očitni smo jim marsikaj, kar smo slišali na eni strani. Zato je prav, da poslušamo tudi drugo stran in njene argumente, katerim nikakor ne kaže odrekati tehtnosti, temveč jim velja posvetiti vso pozornost. Inšpektorji so bili ob članku Pogled z mestnega nivoja prizadeti, saj se trudijo in delajo, kdor dela, pa se mu lahko zgodi tudi spodrseljaj, ki se spremeni v pavšalno oceno, in človeka, ki dela, taka pavšalna ocena boli. Zato smo sklenili pogovoriti se s predstavniki mestnih inšpeksijskih služb za okroglo mizo in razjasniti obtožbe, poslušati nove in izlučiti vzroke, ki povzročajo dostikrat pomanjkljivosti na tej ali oni strani. Stališče mestne uprave in inšpeksijskih služb nam je pojasnil načelnik teh služb dipl. iur. LOJZE BRIŠKI: „Za nas samem začetku moram reči, da nas je obtožba v obliki članka zbolela, čeprav je jasno, da nismo nezmotljivi. Vse, kar nam je očitno, pa ima tudi svojo drugačno plat ali pa objektivno ozadje, ki ga mi resnično ne moremo spreminjati. Upoštevati kaže pri vsem, da ima naša služba krepke kadrovske probleme. Inšpektorjev je premalo in bomo zato sedaj predlagali povečanje naše službe od 44 na 54 ljudi. Še vedno pa bomo mnogo premajhni, da bi lahko dosledno in resnično popolnoma uspešno

povsod izvajali vse odloke. Ljudje, posebej strokovnjaki, ne ostanejo dolgo pri nas, ker so dohodki nizki, zlasti če upoštevamo, da je služba zelo naporna in zahteva veliko odrekovanja. Dohodkov ne moremo zvišati, ker nimamo denarja, pa tudi če bi ga imeli, bi trčili ob samoupravni dogovor. Tako smo tu v začaranem krogu, iz katerega ne moremo. Inšpektorji ni priljubljen in je zato še toliko težje dobiti strokovnjake za ta poklic. Inšpektorji mnogokrat zadenejo tudi na nerazumevanje različnih forumov in tudi na njihovo nasprotovanje.

Na občini Vič-Rudnik je bilo tako v zadnjem času zgrajenih kar 19 cest na črno. Ceste so gradili z blagoslovom občine. Take ceste so dostikrat slabo grajene in nastanejo zaradi tega kasnejše težave. Ta ali oni občan je prizadet in napravi pritožbo. Z občino Vič-Rudnik smo prišli do tihega sporazuma, da črno zgrajenih cest ne bomo preganjali, ker je občina brez denarja in dejansko ne more iz finančnih težav. Stališče naše uprave je bilo sicer, da ne smemo gledati na finančne težave, vendar je kljub temu prišlo do dogovora, da na področju vzdrževanja cestna inšpekcija ne bo ukrepala. Kljub temu pa je o poteku vsakega primera čestni inšpektor obveščal republiko inšpekcijo in jo opozarjal. V zadnjih mesecih pa se cestna inšpekcija sploh ni več vtikala v vprašanje vzdrževanja cest na območju občine Vič-Rudnik.

Menda so v času, ko so bile inšpekcije še v okviru občin, bile dostikrat nesamostojne, saj so bile intervencije pri inšpektorju na dnevnem redu. Sedaj so ti ljudje mnogo bolj samostojni. Dejstvo je, da se je strokovnost inšpekcij po združitvi povečala, število zaposlenih pa se je v primerjavi z vsemi prejšnjimi občinskimi inšpekcijami zmanjšalo. Tako so bile po združitvi formirane naslednje nove inšpekcije: gozdna, cestna, prometna, urbanistična in elektroenergetska. Po

združitvi smo uvedli tudi stalno službo ob sobotah in nedeljah, tako da se je naša dejavnost razširila tudi na te dni, ki so bili prej tabu.

Občani veliko prihajajo k nam prijavljati različne prekrške in prosijo za ukrepanje. Ukrepa seveda inšpektor, ki je za to zadolžen, tako da ni nujno realizator akcije tisti, ki pritožbo sprejme. Sploh ne drži, da bi bilo naše delo skoncentrirano na družbeni sektor, nasprotno, prej bi to lahko rekli na zasebni. Na družbeni sektor odpade le zelo nizek odstotek ukrepov.

Norma, ki jo imajo postavljene inšpektorju, je le orientacijska točka, ki jo predlagali na republikanski ravni, vendar je dejansko le približna orientacija, medtem ko ocenjuje načelnik posamezne službe odločno po kvaliteti. Večkrat inšpektor ne uspe dovolj hitro ugotoviti krivca ali povzročitelja nesnage, včasih ga sploh ni moč odkriti, in tedaj se vsi spravijo nad inšpekcije, pohvali nas pa nikdar nihče. To ljudi destimulira. Ljudje tudi stalno naletavajo na različna občinska potrdila, ki dovoljujejo tako ali drugačno gradnjo, ki je včasih cel tovarniški objekt. Mi sicer gradnjo skušamo ustaviti, izdamo odločbo, ukrepati pa mora nato občina. Občina pa le redkokdaj ukrepa. Na Viču sta tako pri Dolgem mostu brata Trobec — avtočarja, ki sta si zgradila celotno delavnico, ki ima že obseg male tovarne, na črno. In? Se danes delata v njej, čeprav smo mi izdali kup odločb.

Občine nas prevečkrat obtožujejo, toda ocene so pavšalne. Radi bi slišali konkretne pripombe na naše delo, da bi videli naše konkretne napake, saj jih bomo le tako lahko popravili. Občine pa običajno na vse naše zahteve molče, tarča pa smo čez določen čas spet mi.

Tako meni druga stran, to so mestne inšpeksijske službe, ki si žele konkretnih pripomb, konkretnih argumentov. To je torej poziv, da pokažejo vsi karte.

M. Dimitrič

Buffet »KRIŽIŠČE«

LJUBLJANA, Tržaška 91

NUDIMO

● TOPLE MALICE

● PIJAČE VSEH VRST

IN SE CENJENIM GOSTOM PRIPOROČAMO!

GRADITELJI POZORI!

Ponujamo vam ploščice **VELOX** debeline 25, 35 in 50 mm. Ploščice **VELOX** debeline 33 mm dajemo z izrednim 20% sezonskim popustom!

S ploščicami **VELOX** gradimo hitro, enostavno in z minimalnim kvalitativnim delovnim močmi **VELOX** gradimo.

Po principu opaženega betona **VELOX** gradimo:

- visoke in nizke stanovanjske zgradbe
- industrijske dvorane, gospodarska poslopja, skladišča
- šole, bolnice, kinodvorane

S pomočjo že izdelanih stenjskih elementov **VELOX** si lahko tudi sami zgradite:

- atrijske hiše, vikende
- provizorične delovne prostore, skladišča in podzibno
- garaže — zadnja novost: »GARAŽA V PAKETU«

Stropni elementi vam omogočajo toplotno in zvočno izolacijo ter enostavno in hitro izvedbo stropov. Dajemo vam vse tehnične in druge podatke.

INFORMACIJE: »HOJA«

predelava lesa
Ljubljana
Langušova 8

VELOX

Iz naših krajev

»PAST« V KAMNIKU POD KRIMOM

Cesta, ki se vije skozi Kamnik pod Krimom proti Rakitni, je sicer asfaltirana, je pa obenem tudi odlično urejena past za voznika, ki je ne pozna. O tem, da so ovinki speljani v lepo ostrih zavojih, ne bi razpravljali, želel bi le vedeti, kaj se zgodi, če v najhujši ovinek pripeljeta hkrati nasproti avtomobila. Ovinek je popolnoma nepregleden, saj gre okoli hišnega vogala, cesta je tako ozka, da hiti po njej lahko komaj en malo širši avtomobil, skratka vsa zadeva je precej nevarna. Tudi če voznika vozita le po 20 kilometrov na uro skozi omenjeni ovinek, bosta le pri zelo dobrih zavorah in refleksih odnesla jeklena konjička popolnoma cele kože. Kmalu za ovinkom v smeri Rakitne, pa je tudi sredi asfalta v blagem ovinku luknja, ki bi lahko bila skoraj jama za lov na medvede, da o kolesarjih ne govorimo. O tem ovinku bi kazalo resno razmišljati, dokler se ne pripeti nesreča, saj teče skozi Kamnik le precej prometa.

M. DIMITRIČ

KDAJ NOVA CESTA NA RAKITNI?

Občane Rakitne že kar lep čas „hranijo“ z nadvse lepimi obljubami o še lepši cesti, ki naj bi v bodoče peljala skozi naselje. Cesta je trenutno še mehka in gladka, ker je še v oblakih. Na občini naj bi bilo menda zagotovljenih 30 starih milijončkov, ki bi rešili prebivalce Rakitne prahu, ki ga dvigujejo motorna vozila. Ob prometu, ki je glede na mladinsko okrevanje Rakitna dokaj gost, se prebivalci sprašujejo, če bi bil plinski napad kaj hujši ali ne, ker se že sedaj duše v prahu. Obljubljeno jim je bilo, da bodo vse priprave za asfaltiranje gotove do 1. septembra in da se bo na ta dan začelo asfaltiranje. Tisti, ki jim je to obljubo dal, seveda ni povedal, od katerega 1. septembra in tako so „neumni“ prebivalci pričakovali, da se bo to zgodilo celo letos. Njihov strah v tej smeri je popolnoma neutemeljen, ker o kakih pripravah na asfaltiranje ni še ne duha ne sluha. Tako se občani Rakitne sprašujejo, če so še sploh kaj vredni in če niso že vsi pozabili na njih.

M. DIMITRIČ

NOVA BENCINSKA ČRPALKKA

Kmalu se bodo lahko številni prebivalci Podpeči, Preserja in okoliških vasi oddahnili: nasproti doma svobode v Podpeči, kjer se križajo ceste proti Igu, Rakitni in Borovnici, raste nova bencinska črpalka. To je bila velika želja prebivalcev iz bližnje in daljne okolice, saj morajo sedaj po bencin več kot 20 kilometrov daleč. Najbližja črpalka je namreč šele na Viču. Krajevna skupnost Podpeč-Preserje je bila glavni pobudnik za gradnjo, podprle pa so jo tudi krajevne skupnosti iz Borovnice, Tomišlja in Notranjih gor.

Bencinska črpalka naj bi bila jeseni že nared. Ko bo gotova, bo ustregla številnim prebivalcem, ki nenehno potrebujejo goriva in maziva za vozila, posebno pa za kmetijske stroje. Dosedanja dolga vožnja po bencin je mnoge ovirala pri delu. Črpalke se veselijo seveda tudi potrošniki gorilnega olja. Bencinsko črpalko v Podpeči gradi cestno podjetje Ljubljana, denar zanjo pa je dalo podjetje Petrol.

A. A.

GRADNJA ŠELE POMLADI

Na Robu so že ustanovili gradbeni odbor za gradnjo prostorov, katerih bo v prihodnje domovala mladina z Roba. Gradbeni odbor predlaga, da bi novo stavbo zgradili poleg dosedanje garaže, vendar tako, da ne bi ovirala dohoda tovarnjakom kmetijske zadruge. Kmetijska zadruga, na katere zemljišču žele graditi, je pokazala razumevanje za težnje mladih in je že dala načelni pristanek za gradnjo na njenem zemljišču. Seveda bo za tako gradnjo potrebno nekaj dovoljenj, ki pa jih na Robu trenutno še nimajo, mislijo pa jih še letos dobiti. Tako se bo gradnja lahko začela šele na spomlad in bodo to zimo mladi morali preživljati še vedno na toplih zapečkih. Do spomladi pa upajo mladi, da bodo uspeli zbrati tudi vsa potrebna sredstva za gradnjo tako željenega „domeka“.

M. D.

BUTAJNOVA IN ELEKTRIČNI TOK

„Elektro Ljubljana – kaj je z našo elektriko?“ se čedalje pogosteje vprašujejo domačini Butajnovi in Planine, ko sredi belega dne ni dovolj velike napetosti za vključitev pralnega stoja. Ljubljana Elektro okolica je že pred časom začela z deli za obnovitev električnega omrežja. Pred časom pa so z delom prekinili in nihče ne ve, kdaj bo steklo dalje. Občani sami so že pripravili drogove v ta namen in po njihovem pripovedovanju je možno sklepati, da so tudi sami pripravljeni pomagati pri teh delih še pred pričetkom zime. Mala vas, Butajnova, Kucelj in Planina čakajo.

OBUPNE CESTE

Ceste v okolici Sentošta so, vsaj tako trdijo tamkajšnji prebivalci, kolikor toliko vzdrževane samo za to, ker so cestarji doma iz te vasi. Vse ostale poti so v kritičnem stanju in ponekod že komaj prevozne. Na „črnem spisku“ so ceste: Ljubljana–Butajnova, Suhi dol–Planina ter Suhi dol–Smrečje. Ta zadnja teče skozi tri občine in je razlika na viškem delu še posebej opazna. Zanimiva pa bi bila tudi razširitev sedanjega kolovoza v cesto med Butajново in Planino. Cesta bi bila koristna za hitro gasilsko intervencijo in dovoz peska. Glavne kritike so usmerjene proti Komunalnemu podjetju Vič, ki ne ureja poti. Občani pravijo, da bi bilo pametneje del sredstev tega podjetja dati krajevnim skupnostim, pa bi za ceste poskrbeli sami.

VODOVOD DO PODPEČI

Prebivalci Podpeči si bodo še v letošnjem letu priborili tako dolgo željeni vodovod. Trenutno že zakopavajo cevi za vodo proti Vnanjim Goricam. Vsa zadeva naj bi veljala krajevno skupnost 14 starih milijonov, veliko del pa so in še bodo opravili prebivalci naselja kar sami. Pri polaganju vodovoda jim je mnogo preglavic povzročal specifičen teren – barje. Cevi so morali namreč polagati takoj, ko so izkopali jarek, ker se v jarku že po uri ali uri in pol nabere voda in je potem vsako delo onemogočeno. Letos so imeli graditelji glede te vode sploh srečo, ker je bila suša in jim tako voda ni povzročala prehudih preglavic. Pojavila pa se je le, tako da je bil še nezasuti jarek poln vode.

M. DIMITRIČ



Prostovoljci pri gradnji vodovoda do Podpeči so s svojim požrtvovalnim delom prihranili marsikateri dinar.

ZDRAVSTVO V LETU 1970

Uspešno delo Zdravstvenega doma

1307 rojstev — 619 smrti

Na svoji zadnji seji je svet za zdravstvo pri občini Vič-Rudnik obravnaval poročilo zdravstvenega doma Ljubljana o zdravstvenem varstvu občanov na območju viške občine za lansko leto. Z današnjim člankom pričenjamo serijo člankov, ki bodo zajeli delo posameznih služb zdravstvenega varstva in njihova opažanja ter uspešnost zdravljenja.

Po podatkih republiškega zavoda za statistiko je 31. marca 1970 prebivalo na območju viške občine 64.840 prebivalcev, od tega 30.752 moških in 34.088 žensk. Na ožjem mestnem področju naše občine pa so našli 41.594 ali 64 odstotkov vseh prebivalcev. Mladine do 18 let so našli 19.399, odraslih pa 45.441. Te podatke navajamo zato,

da boste lažje primerjali vse nadaljnje podatke.

V letu 1970 je bilo na območju naše občine zabeleženo 1307 rojstev in 619 smrti. Med vsemi rojenimi je bilo 1.291 živo in 16 mrtvorojenih, med umrlimi pa je bilo 34 dojenčkov ali 2,63 odstotka živorojenih otrok. Zanimivo je, da je bila smrtnost največja pri novo-

rojenčkah v prvih štiridesetih urah (16) in v prvem tednu (11). Po petnajstih dneh življenja je umrlo torej le 11,8 odstotka vseh novorojenčkov.

Vseh umrlih oseb je bilo v letu 1970 – 619, kar pomeni, če primerjamo s številom prebivalstva, 9,52 na tisoč prebivalcev, medtem ko so zabeležili kar 19,85 rojstev na tisoč prebivalcev. Naravni prirastek znaša torej 10,33 in največ med vsemi ljubljanskimi občinami.

Ko smo se ustavili že pri tako imenovani vitalni statistiki, naj povemo še nekaj podatkov. V zadnjih petih letih je poraslo število prebivalstva za 14,9 odstotka, število živorojenih na tisoč prebivalcev se

bistveno ni spremenilo, od vseh umrlih dojenčkov pa se je poročilo od 2,32 na 2,63, število umrlih tisoč prebivalcev je padlo od 19,85 na 9,52, zvišal pa se je naravni prirastek in sicer od 9,19 na 10,33.

Sedaj pa pogledimo dejavnosti v zdravstvenem varstvu doma Ljubljana na področju občine Rudnik.

SLUŽBA SPLOŠNE MEDICINE je opravljala splošno zdravstveno varstvo v splošnih ambulantah Viču (osem zdravnikov), Rudniku (trije zdravniki) ter v Vnanjih gorah, Dobrovi in Polhovem Gradcu (Veliki Laščah, Podpeči Igu, Ljici, Horjulu in Domu počitniškega Bokalcah (en zdravnik na vsaki anto). Na območju enote Vič je bilo v letu 1970 zabeleženih 22.171 prvih, 86.072 ponovnih in 15.316 hišnih obiskov. V enoti Rudnik 15.316 prvih, 43.641 ponovnih in 5.275 hišnih obiskov. Poleg splošnega varstva, ki so ga zdravniki izvajali v ambulantah, so opravili tudi 15.183 hišnih obiskov. V zdravstveno varstvo v nujnih merih v nočnem času ter ob nedeljah in praznikih je skrbela dežurna služba s sedežem v Viču. V dežurni službi je bilo v letu 1970 1638 hišnih ter 1869 obiskov prebivalcev v dežurni ambulanti. Zaradi katerih obolenj so našli občani najpogostejše zdravstvene pomoči? Prednjačijo bolezni dihalnega sistema (10.851 obolenj ali 28,6 odstotka), poškodbe (4.000 obolenj ali 12,2 odstotka), bolezni prebavnega sistema (3.807 obolenj ali 10,1 odstotka), bolezni mišic (3.749 obolenj ali 9,3 odstotka), bolezni kože in podkožja (3.697 obolenj ali 9,8 odstotka), bolezni srca in ožilja (2.176 obolenj ali 5,2 odstotka), duševne in živčne bolezni (1.978 ali 5,2 odstotka), bolezni ledvic (1.466 ali 3,9 odstotka) in vse ostale bolezni (2.900 ali 7,2 odstotka).

PRIHODNJIČ: Delo služb za zdravstveno varstvo otrok, šolske medicine in študentov



„Oče, sin in zemlja“. (Foto F. Modic)

S ČRNEGA VRHA

Na Črnem vrhu je mestni cestni inšpektor ustavil gradnjo treh „kmečkih“ cest. Dokler gre vse po črki zakona (in kdo drug naj jo končno spoštuje in uveljavlja, če ne inšpektor), je vse v redu in prav. Vendar kmetje, ki so gradili individualne kmečke dohodne poti, mislijo tudi po svoji logiki.

Stare poti, ki so prej vodile do njihovih kmetij, so bile neurejene, predvsem za promet z vprežno živino. Sodobna mehanizacija enostavno ne prenese več takih kolovozov in jih je treba prirediti novim obremenitvam in širšinam vozil.

Problem okrog prepovedi gradnje poti do kmetij na Črnem vrhu pa dobiva že tudi politične prizvoge. Kmetje razmišljajo o deklaracijah, kako da je družba zainteresirana za kmečki turizem, kako nam gre za to, da se gorske kmetije obdrže in razvijajo, kakšen strateški pomen imajo v morebitni vojni? In tu ne vidijo razmerja med prepovedjo, ki upravičeno trdi, da je gradnja nestrokovna in med koristnostjo takih gradenj. Če že kmete želimo zadržati v gorah, potem jim je treba pomagati. Koliko bi stalo, če bi občina izdelala načrte za te kratke ceste (rešitve in propozicije so šablonske), kmetje pa bi delali sami. Na vseh straneh je treba le malo dobre volje, pa bodo ceste v zadovoljstvo obeh strani dograjene.

Ce ne bo kmalu urejena cesta od Polhovega Gradca do Črnega vrha, bo ta gorska vasica prometno odrezana od ostalega sveta. Ljubljana transport grozi, da bo ukinil redno delavsko progo od Črnega vrha do Polhovega Gradca in šolski avtobus. Kaj bi to pomenilo, zlasti za otroke, ni treba posebej naglašati. Del črnovrških otrok hodi do avtobusa po 1 uro, potem bi pa imeli še 12 km ceste skozi gozd. Pa zima, sneg in dež... Prebivalci Črnega vrha so pripravljeni na veliko udarniško akcijo, vendar bo morala prispevati svoj delež tudi občina.

Kljub začetnemu odporu do ljubljanskih graditeljev vikendov na Črnem vrhu in po okoliških hribih je videti, da se pri tamkajšnjih prebivalcih taja led. Na tem področju je sedaj kakih 10 vikendov in kmetje spoznavajo koristi, ki jih prinaša tak nedeljski turizem. Marsikaj, kar so morali prej tovoriti v dolino, odkupijo turisti, z izletniki odhaja ozimnica, pa maslo in celo drva. Pa še en vidik je pri teh gorskih kmetijah pomemben. Lastniki vikendov prinašajo v gorsko samoto spet utrip življenja, novice, pa tudi marsikaj uporabnega za kmete. Tako se tudi na ta nepredviden način zbližujeta mesto in vas.

Prebivalci Črnega vrha pogrešajo dejavnost Rdečega križa. Večkrat omenjajo koristnost filmov, ki jih je ta organizacija vrtila v njihovi dvorani in predavanja. Pripravljeni so tudi na odvzem krvi, od RK pa pričakujejo večjo aktivnost.

KAKŠNA BO USODA POLHOGRAJSKEGA GRADU?

Že drugo leto mineva, kar se je iz polhogradskega gradu selila šola, vendar je nadaljnja usoda tega objekta še vedno nejasna. Doslej se je pojavilo že nekaj ponudnikov, vendar ni bil nihče resen.

Kdorkoli bi prevzel grad, bi moral v njem urediti gostinski lokal, razstavo (kakšnih proizvodov) in urediti grajsko okolico z vodnjakom. Seveda pa se nihče ne bo odločil za resnejšo investicijo, dokler agrokombinat ne bo odstranil hlevov in živine.

TEŽAVE S TELEFONOM

V Sentoštu že nekaj mesecev napeljujejo telefonski vod z nekaj desetinami priključkov. Vaščani – zainteresi za telefonski priključek pa menijo, da bi bilo treba glavni vod napeljati le do Kurje vasi, od tod pa naj bi se speljali priključke do Butajnov, Planine in Samotorice. Ker kljub protestu vaščanov iz omenjenih vasi napeljujejo vod do Sentošta, bodo morali vsi ostali plačati za priključek več kot če bi upoštevali njihove predloge. V tem delu naše občine naj bi kljub težavam zazvonili telefoni že letos.

GROZI NAM POPLAVA

Prebivalci barjanskega dela naše občine žive iz dneva v dan v strahu ob misli, da bo Ljubljana preplavila bregove. Bojazen se je rodila ob govoricah, da se lahko del slabo zaščitenega grajskega hriba ob Grubarjevem kanalu sesuje ob prvem potresnem sunku v prekop. Pravijo, da zemlja že sedaj drsi in trenutno ni moči, ki bi zaustavila tolikšno maso zemlje. Kolika bi bila škoda in kakšne bi bile posledice v tem primeru, si lahko mislimo. Za veliko naravno zaporo bi se začela nabirati voda, ki se po Ljubljani ne bi mogla odteči. Preplavila bi Barje, pod vodo pa bi lahko prišli tudi mestni predeli občine. Ali so to le prazna govoričenja? Pojasnite nam, kakšna je resnica?

CESTA ZGANILA TURIZEM

Ni še dolgo, ko je bila slikovita vasica Planinica pod Krimom malo odrezana od sveta. Zdaj so semkaj speljali cesto. Ta je tako široka, da morejo po njej voziti tudi tovornjaki. Čeprav prebivata na Planinici le dve družini, je bilo cesto sem gori le vredno speljati. Ne samo zaradi maloštevilnih tukajšnjih prebivalcev, ki so morali doslej bolnike z vozov prevvažati v dolino, ampak tudi zaradi velikih obdelovalnih površin, ki imajo tod dolinci. Cesta še ni povsem dograjena, promet pa je po njej že stekel.

Zanimivo je, da so nedolgo po tem, ko so cesto za silo usposobili priče v okolici Planinice mahoma rasti počitniške hišice. Izletništvo se je čez noč razmahnilo. Doslej so v tej prelepi okolici postavili že 10 hiš. Jeseni bodo cesto na Planinico do kraja uredili in menijo, da bo skupaj stalo 4.500 dinarjev. Denar sta dala gozdni obrat Skofljica in krajevna skupnost Podpeč-Preserje.

OB POŽARU V HARLEMU

Prejšnji mesec je požar zajel barako ob Cesti v Mestni log, na katero je bilo prislonjenih še več lepenkastih in lesenih prebivališč, v katerih je bivalo 6 družin. Na pogorišču je le še veliki kup zemlje in nekaj razmetanih desk. Barake so izginile, od njih ni ostalo prav nič, ostali pa so ljudje, ki bodo še dolgo edina razvalina lesenih barak.

Pri zadetih družinam je bila sicer takoj nudena pomoč – republiški občinski RK jim je ponudil razno obleko in pohištvo; morda so prizadejali pričakovali celo več, in je bilo njihovo vedenje pri vsem tem malo čudno, vendar nudeno jim je bilo, kolikor je bilo mogoče. Komunalno podjetje Vič jim je izpraznilo večjo stanovanjsko barako ob robu naselja.

Vendar je problem rešen le začasno, ljudje še vedno živijo pod streho od danes do jutri, požar jih ni fizično uničil, tako kot barake, ostali pa živijo v utesnjeni baraki in s svojo prisotnostjo opozarjajo na resno problemo ne samo pogorelih, temveč na rešitev problema vseh ljudi v tem naselju, opozarjajo na obljubljene nove barake, ki naj bi jih postavili KPV. Seveda tudi to ne bo končna rešitev, bo pa vsekakor bolj humani.

21 VZORNIH VOZNIKOV

Leta 1963 je republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu sprejela pravilnik o podeljevanju plakete „VZORNI VOZNIK“. Plaketo lahko prejme voznik, ki v zadnjih 7 letih kot poklicni voznik ali v zadnjih 10 letih kot voznik amater ni povzročil prometne nesreče in ni bil kaznovan zaradi hujšega prekrška.

Občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu je poslala dopis 18 gospodarskim organizacijam, jim predložila tudi pravilnik o podeljevanju plakete in jih zaprosila, da pošljejo predloge za voznike, ki izpolnjujejo pogoje „VZORNEGA VOZNIKA“. Komisija je prejela 52 predlogov. Med njimi je bilo tudi 10 predlogov za voznike amaterje, ki jih predlagala nekatera podjetja in ustanove. Od 32 predlaganih je komisija zavrnila 11 predlogov, ker vozniki niso izpolnjevali pogojev, ki jih predvideva pravilnik. Ostalih 21 predlogov pa je poslala republiški komisiji, ki jih je v celoti potrdila.

Odlikovanih je bilo 11 voznikov iz naslednjih gospodarskih organizacij: Kovinska industrija Ig, IGO Ljubljana, Veletrgovina Mercator, Ljubljanske opekarne in Tobačne tovarne. Iz ustanov pa je bilo odlikovanih 10 amaterjev.

Odlikovani vozniki: Ivan ANDOLJSEK, Mirko BITENC, Ivan DOLINSEK, Maks KAMNIK, Jože KAVČIČ, Janez KLANČAR, Franc KNAPE, Aleksander LEVIČNIK, Anton LJUBIČ, Pavel MRZEL, Andrej SELAN, Ciril SKOPIČ, PORC, Alojz SLAK, Ludvik SEMERNIK, Ludvik TRIBUŠON, Ivan ULČNIK, Dušan UŠTAR, Ignac VOLJC, Martin VRHOVEC, Martin ZUGELJ in Anton ŽUPEC.

Ob dnevu šoferjev 13. juliju je občinska komisija priredila v prostorih Mercatorjeve trgovine na Tržaški cesti skromno slovesnost za odlikovane voznike.

Na slovesnosti sta govorila predstavnik prometnega urada Ljubljane Milan Leban in združenja šoferjev in avtomehanikov SRS Jože Okorn. Zatem pa je predsednik komisije Viktor Rus podelil plakete odlikovanim voznikom. Slovesnost je potekala v prijetnem razpoloženju.

Taka podelitev odlikovanih voznikom motornih vozil je bila druga v naši občini.

Prepričani smo, da bodo priznanja, ki so jih bili deležni zgoraj navedeni vozniki, vzpodbudno vplivala na ostale voznike.

Na koncu naj omenimo še, da ima vsak občan pravico predlagati voznika, za katerega meni, da ima pogoje za podelitev takega priznanja. Predloge sprejema občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu.

ANTON SOVDA

Krompir bo odkupljen!

Letošnja ugodna letina krompirja je povzročila mnogim kmetovalcem proizvajalcem skrb, kako spremeniti krompir v denar. Ni dovolj krompir samo pridelati, temveč ga tudi prodati. Samo v tem primeru je kmetovalec uspešen.

Za mnoge bo prodajo opravil AK Barje, zato smo povprašali, kakšni so pogoji za odkup in prodajo krompirja. Zagotovili so nam, da ne bo problemov in da bo krompir odkupljen. Sklenjenih imajo že več prodajnih pogodb s trgovino in armijo. Nekaj količin pa bo prodanih preko njihove direktne maloprodajne mreže. Odkupne cene še niso oblikovane, vendar se bodo oblikovale.

Upajmo, da se bo trgovina uspešno vključila, da ne bo krompir proizvajalcem propadel oziroma, da bi ga morali pokriti živini, kot se je to zgodilo v preteklosti, istočasno pa smo krompir uvažali. Uspeh bo seveda odvisen od uspešnosti posameznih služb, ki bodo akcijo izvajale. Odkup se mora pričeti takoj, da ne bi morebitni zgodnji mraz povzročil škod.

Ing. L. HABJAN

AK BARJE PRED ZDRUŽITVIJO Z LJUBLJANSKIMI MLEKARNAMI

Močan agroživilski kombinat

Združevalni procesi kot oblika ekonomskega gospodarjenja so že dajali svojo prisotnost. V zadnjem času smo pričeli videti združitve v državi, v Sloveniji in v Ljubljani. V kmetijstvu smo imeli vrsto uspešnih, pa tudi neuspešnih integracij.

AK Barje je dosegel današnji obseg prav na osnovi združevanja. V preteklosti se je AK Barje priključila k mreži kmetijskih zadrug od KZ Polje, KZ Mokerc, KZ Dobrova in pred letoma AK Grosuplje. Kombinacija kot velik proizvajalec mleka v Sloveniji in kooperacijski proizvodnji v Ljubljani je brez dvoma zanimiv partner za Ljubljanske mlekarne. Kolektiva sta že imenovala kombinat, ki naj ugotovi in prouči ekonomske, kadrovske in poslovne pogoje, ki naj bi jih prinesla združitev. Če bosta komisiji te prednosti združitve ugotovili, potem referenčni ne bo kočljiv.

AK Barje je sedaj uspešno poslovno sodeluje z Ljubljanskimi mlekarnami, saj v celoti vso mlečno proizvodnjo opravi pri Ljubljanskih mlekarnah. Sodelovanje obstaja tudi

pri maloprodaji potrošnih artiklov, kjer se obe mreži med seboj dopolnjujeta. Dosedanji razgovori so bili dovolj uspešni in so korak za nadaljnje uspešno sodelovanje in temeljito pripravo združitve. Združitve prinašajo tudi nekaj grenkega, vendar uspešnega gospodarjenja, ki si ga ni moč zamisliti drugače.

Z združitvijo Ljubljanskih mlekarn in AK Barje bi nastal močan agroživilski kombinat, ki bi uspešno premagal proizvodne in prodajne probleme, koncentriral finančna sredstva ter tako uspešno nastopal tudi na investicijskem področju.

Ing. L. HABJAN

KUŠAR SREČKO, Notranje Gorice št. 69, je edini pravilno razvozljal slikovno uganko iz prejšnje številke: res gre za železniški most v Podpeči-Preserje. Srečka vabimo, da pride v naše uredništvo po knjižno nagrado!



Prometne nesreče iz leta v leto rastejo, zato moramo storiti vse, kar je v naši moči, da jih bo čim manj. Po statističnih podatkih so v letu 1970 prometne nesreče zahtevale 32 smrtnih žrtev in 945 poškodovanih otrok v Sloveniji. V 878 primerih so bili povzročitelji prometnih nesreč otroci.

Podatki za občino Vič-Rudnik pa kažejo, da so bili otroci povzročitelji prometnih nesreč v 42 primerih. Še vedno je število otrok kot udeležencev prometnih nesreč zelo veliko. Naša skrb bi morala biti nenehna vzgoja na tem področju.



ŠE ENKRAT: VIŠKA KOMUNA V ŠTEVILKAH

V zvezi s sestavkom „Protestiram proti takemu poročanju!“ avtorja Ludvika Tončiča, študenta geografije, objavljenem v 7.-8. številki „Naše komune“, dajemo naslednje pojasnilo:

Pisec L. Tončič je svoj protest napisal v tonu, ki ni v skladu z razpravljanjem prek tiska. Zato se M. Polenčiču avtor in uredništvo opravičujeta.

UREDNIŠTVO

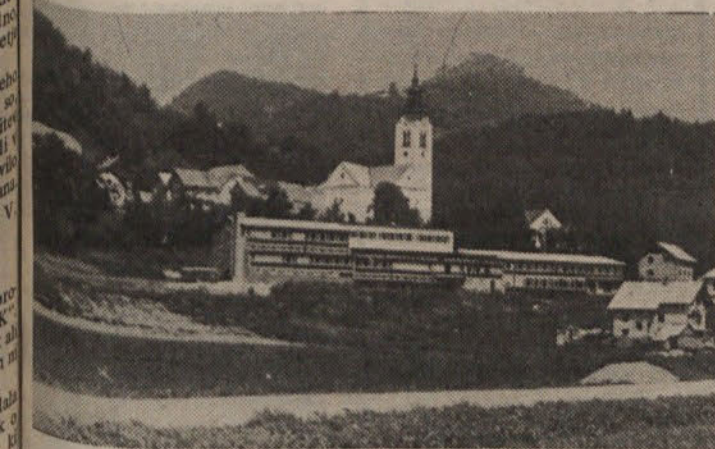
VEČ SMUČARSKIH VLEČNIC

V Sentoštu obratujeta dve smučarski vlečnici, ki privabljata že sedaj mnogo smučarjev iz Horič in Ljubljane. Stvar je vredna še posebnega poudarka, ker so ju izdelali in financirali občani sami. Na Butajnovi, Samotarici in na Planini pa je še precej odličnih smučišč, ki bi jih lahko vaščani primerno uredili. V dobi številnih motornih kosilnic in kmečkega turizma pa bi lahko kmetje z drobnimi dodatki usposobili motorje (tudi električne) za kratke vlečnice.

KOPALIŠČE NA LJUBLJANICI

Kopališče na Ljubljani bi bilo treba ukiniti, ali pa vsaj za silo urediti. To, nekdanje tako obiskano kopališče, že dolga leta života. Čeprav se mušja, da je voda okužena, zlasti zaradi večjih in manjših kanalov, ki se stekajo v reko, se mnogi še vedno kopajo. Če je v resnici tako, bi bilo potrebno z vidnimi tablam opozoriti na to in krivce kaznovati. Če pa okužba še ni presegla kritične meje, bi morali kopalce o tem obvestiti, na kopališču pa urediti nekaj najnujnejših objektov: slačilnico, stranišče, tuš, dohod v vodo itd.

Številni kopalci v vročih dneh so dokazali, da so besede o „neznosni okuženosti“ pretirane. Isto dokazujejo glede vrhniških odplak nekateri lastniki vikendov za gostiščem Livada, ki brez škode Ljubljano pijejo.



Polhov Gradec z novo šolo (Foto: B. Rakil)

GLISERJI NA LJUBLJANICI

Zadnja leta je postala Ljubljana plen lastnikov hidrogliserjev. Najbrž nima nihče nič proti temu, da se na tej turistično zanemarljivi reki obnovi vsaj kanček turizma, vendar je to v taki obliki odveč. Ne gre samo za to, da motorke onesnažujejo vodo, preprečujejo ribolov in onemogočajo vožnjo redkim izletnikom s čolni na vesla, ampak je problem mnogo resnejši. Gliserji z velikimi valovi v ozki strugi zelo resno poškodujejo že tako razmeščane bregove. Že danes smo pričeli drsenju zemlje v vodo – struga se tesni, ponekod pa se spet zaradi odplavljenih bregov širi in ustvarja zajede. Druge občine, ki imajo na svojem območju jezera in reke, so ta problem že zdavnaj spoznale in prepovedale take vožnje. Pri nas pa to kar gledamo. Ko bodo bregovi Ljubljane uničeni, bomo orjaški delež investicij (ki so bile že nekajkrat predmet burnih razprav) nosili zagotovo mi sami. Tudi zato ne vidimo nobenega razloga, da se ne bi kdaj pa kdaj pokazala na Ljubljani mestna inšpekcija.

ANTON RAKIL

TUDI TU SAMOPRISPEVEK

Prebivalci z območja krajevne skupnosti Podpeč-Preserje bodo, kot kaže, vsak čas prišli do nove mrliške vežice. Preuredili jo bodo iz gospodarskega poslopja ob pokopališču in uredili tudi sanitarije. Ta potrebni objekt bo gotov že ta mesec, letos pa nameravajo kupiti še nov mrliški voz. Nove pridobitve jim je omogočil samoprispevek, delo pa je opravljalo gradbeno podjetje Bežigrad.

A. A.

NA POMOČ!

GASILCI NA BUTAJNOVI

Na Butajnovi je pred kratkim zaživela nova gasilska četa. Dasiravno je v sestavi Sentoške čete delala butajnovska desetica že nekaj let, je le-ta dobila „materialno“ osnovo šele z nakupom sodobne črpalke. Seveda se gasilstvo, za katero kažejo vaščani zanimanje, pri črpalci šele začne. Nakupiti bodo morali še vse ostalo prepotrebno gasilsko orodje, čaka pa jih tudi gradnja doma. Verjetno se bodo morali opreti povsem na lastne sile. Kot je praksa pokazala, od sosedov nimajo kaj pričakovati...

OPREMA ZA »PETELINA«

Če bi mogli ocenjevati po tem, koliko so gasilci na območju krajevne skupnosti Podpeč-Preserje letos nakupili, bi najbrž pomislili, da ogenj v teh krajih nima več moči. Vsa prostovoljna gasilska društva so si v zadnjem času nakupila novo opremo. Gasilsko društvo Jezero ima zdaj nov avto, nakupili so svečane uniforme in obnovili svoj gasilski dom. Prihodnje leto pa nameravajo kupiti novo brizgalno.

Tudi gasilsko društvo Podpeč ima nov gasilski avtomobil in novo brizgalno, gasilci pa se bodo lahko postavili v novih svečanih uniformah. Preuredili so tudi gasilski dom.

Uniforme so si kupili tudi gasilci iz Kamnika pod Krimom. Tukajšnje prostovoljno gasilsko društvo pa bo odšlej imelo nov gasilski avtomobil. Enako velja še za gasilsko društvo na Rakitni.

Gasilci na Preserjah se lahko sedaj že ponašajo z novo uvoženo gasilsko brizgalno, ki so jo kupili prejšnji mesec. Asfaltirali so si dvorišče pred gasilskim domom, nakupili pa si bodo še svečane uniforme.

Prostovoljno gasilsko društvo Gornja in Dolnja Brezovica si je z udarniškim delom zgradilo svojo orodjarno na Gornji Brezovici, kupili pa so si tudi novo brizgalno.

Vsa ta gasilska društva bodo septembra pripravila tekmovanja v gasilskih veščinah. Pretekle nedelje so prirejali veselice, na katerih so nove gasilske priprave svečano predajali. Društva pa bi si jih gotovo ne mogla sama nakupiti, če ne bi izdatno priskočili na pomoč s svojimi prispevki vaščani, pomagala pa je tudi gasilska zveza naše občine.

A. A.

AVTO ZA GASILCE V DVORU

V nedeljo, 29. avgusta je Gasilsko društvo Dvor pri Polhovem Gradcu prejelo nov tipiziran gasilski avto. Preko 100 uniformiranih gasilcev pod vodstvom sektorskega poveljnika Doreta Kogovška je v svečanem koraku izvedlo mimohod pred častno tribuno. Po otvoritvi proslave in pozdravu predsednika društva Franca Zibelnika je tajnik kratko orisal zgodovino mladega društva ter se zahvalil darovalcem, ki so prispevali k nabavi vozila, posebno podjetjem „Hoja“, obrat Polhov Gradec, Mercator, Agro-kombinat Barje, krajevni skupnosti Polhov Gradec, občinski gasilski zvezi Vič-Rudnik in vaščanom Dvora.

Predsednik krajevne skupnosti Franc Nartnik je kot pokrovitelj te proslave izročil društvenemu strojniku lepo vozilo s posebnim posvetilom društvu. Predsednik občinske gasilske zveze je čestital društvu k pomembni pridobitvi, ki bo še vse bolj povečala udarnost društva ter najbolj zaslužnim gasilcem izročil priznanja za dolgoletno delo v društvu.

MOTORKA ZA GASILČE V ŽELIMLJAH

Zadnjo nedeljo v avgustu je bilo v Želimljah pravo gasilsko slavlje. Častna četa z vrsto praporov pod vodstvom sektorskega poveljnika Franca Tavžlja iz Matene se je postrojila pred tribuno. Predsednik društva Želimlje Alojz Intihar je zaželel vsem navzočim dobrodoščilo, pozdravil predstavnike krajevne skupnosti Želimlje, kume, zastopnike gasilskih društev, zveze in domačine. Po poročilu o delovanju društva je navedel, koliko je vsaka vas prispevala k nabavi motorke. Posebno se je zahvalil krajevni skupnosti Želimlje, občinski zvezi Vič-Rudnik in posameznim podjetjem, ki so prispevala znatnejša sredstva k nabavi motorke Rosenbauer. Na tej slovesnosti so se spomnili tudi velikega pobudnika za nabavo nove motorke, Valentina Glinška, z enominutnim molkom. Prezgodnja smrt mu je preprečila, da bi lahko bil navzoč na tej pomembni prireditvi.

Najstarejši izmed kumov je izročil društvenemu strojniku motoriko v upravljanje s posvetilom. Predsednik občinske gasilske zveze Vič-Rudnik je v imenu Gasilske zveze Slovenije izročil Francu Golobu gasilsko odlikovanje II. stopnje. Tov. Golob se kljub svoji težki invalidnosti še vedno aktivno udeležuje v društvu. Priznanja za dolgoletno delo v društvu je prejelo 7 članov za 40 let, dva za 30 let, petnajst za 20 let in 12 za 10-letno delo v gasilski organizaciji. Ob tej priliki je predsednik izročil tudi diplomu Radu Podlogarju o napredovanju v čin gasilskega podčastnika po opravljenem izpitu na tečaju mestne gasilske zveze. Po uspešno opravljenem izpitu za gasilskega strojnika, ki so ga opravili v Gasilski brigadi v Ljubljani, pa so prejeli diplomu Marjan Intihar, Franc Brezič in Anton Žunič.

Po svečanem delu pa se je pred gasilskim domom ob spremljavi poskočnih polk in valčkov razvila prijetna tovariška družabnost, ki jo daje še vedno privlačna gasilska veselica na vasi.

GASILSKI PIONIRJI SO TEKMOVALI

Pred osnovno šolo na Vrhovcih je bilo v nedeljo 22. avgusta nadvse živahno. Gasilski pionirji občinske gasilske zveze Vič-Rudnik so se pomerili v gasilskih veščinah. Sodelovalo je kar sedem desetin. Pionirji so tekmovali v naslednjih veščinah:

1. Vaja z brentačo z zbijanjem tarče
2. Vaja s hidrantnim nastavkom z eno napadalno skupino
3. Stafeta s prenosom poročila 9 x 30 m.

Tekmovalni uspehi pa so bili naslednji: 1. Brezovica, 2. Brdo, 3. Kozarje, 4. Trnovo, 5. Vič, 6. Notranje gorice, 7. Jezero pod Krimom.

Po tekmovalni vaji je vsem pionirjem čestital k doseženim uspehom predsednik občinske gasilske zveze Jernej Čertanc. Poudaril je, da so letošnji uspehi v primerjavi z lanskimi znatno boljši, tako po številu udeležencev, kakor tudi po doseženih rezultatih. Vsa pohvala za doseženo strokovno znanje pionirjev gre instruktorskemu kadru. Za tehnično in organizacijsko delo tekmovanja pa gre zasluga poveljniku občinske zveze Cirilu Ropretu in mladinskemu referentu občinske zveze Vič Francu Kernu ter predstavniku občinske komisije za zbiranje rezultatov Ladu Samsi. Tekmovalne enote so prejele nagrade v obliki pionirskih gasilskih uniform.

Pred zbranimi pionirji, ter številnimi gasilci – navijači in mladimi gledalci so bile ob tej priliki podeljene tudi diplome in tekmovalne značke pionirski desetini Brezovica in Trnovo, ki sta dosegli na republiškem tekmovanju v Novi Gorici v točkovnem plasmaju I. mesto in zlato značko, ter mladinski desetini društva Brezovica za doseženo II. mesto in srebrno značko.

JERNEJ ČERTANC



Gasilski pionirji občinske gasilske zveze na tekmovanju na Vrhovcih 22. avgusta (foto ing. Dušan Črtanc).

PREVISOK PRISPEVEK

V Polhovem Gradcu in na Črnem vrhu se kmetje pripravljajo na „vroče“ razprave o pokojninskem zavarovanju kmetov. Že prve pripombe, ki jih je slišati po kmetih, kažejo na to, da bo tekla beseda o previsokem lastnem prispevku. Kmetje pričakujejo, da bo ta tema kmalu prišla na zbor volivcev.

TRNOVSKI PRISTAN

Je treba urediti. To so prebivalci te ulice že nekajkrat povzeli na zborih volivcev, vendar, kot kaže, ni zaleglo, čeprav je obrežje Ljubljane zanemarljivo, pa čeprav tako Ljubljancem kot tujci iz dneva v dan odkrivajo lepoto tega dela Ljubljane in radi zahajajo semkaj. Seveda bi pa radi asfalt predvsem tamkajšnji prebivalci, ki se ob dežju dobesedno utapljajo v lužah.

TRGOVINA V KURJI VASI

Dostop do trgovine v Kurji vasi je slab in neurejen. Posebej razmajan je mostiček čez potok. Vaščani pravijo, da bi ga moralo urediti podjetje Dom, ki pobira najemnine, nič pa ne da za ureditev okolice. Morda bi bilo še najprimerneje, da bi dokončno odkupil ali prevzel poslopje ljubljanske Mercator in uredil trgovsko središče tega območja.

ZAKLONIŠČE — RUŠEVINA

V prizadevanjih za čim lepšo podobo naše občine, zlasti mestnega dela, je nekdanje zaklonišče ob Krakovskem nasipu ob Ljubljani prava sramota. Objekt je odigral svojo vlogo že pred tridesetimi leti, zato je sedaj tu popolnoma odveč. Vsa zaklonišča podobnega tipa na Bregu, na Trgu revolucije in drugod so že zdavnaj podrli, ostalo je le to. Če bi ga želeli ohraniti kot neki spomin na vojne grozote, mislim, da bi ga morali obnoviti in obvestiti javnost o tem. Sicer pa ga velja čimprej podreti in na tem mestu urediti park, tako kot so storili drugod.

MOTORISTI — DIVJAKI

Ponekod v Rožni dolini in v Trnovem se je razpasla navada, da mladoletniki uprizorjajo po ulicah, zlasti novo asfaltiranih, prave motodirke. To niso le dirke malih in manj nevarnih express ponijev, ampak tudi večjih motorjev, ki jih vozijo verjetno dečki brez izpitov. To dejstvo pa potrjuje trditve, da bi morala imeti naša milica budnejše oči. Mladi divjaki pač nič ne mislijo na otroke, razen tega pa s svojimi „dirkalci“ povzročajo neznošen hrup.

NASVET OBČINSKI SKUPŠČINI

Čeprav vemo, da v naši občini neprestano primanjkuje obrtnikov, zlasti uslužnostnih, bi morala občinska skupščina ob odobritvi obrtnih dovoljenj upoštevati nekaj praktičnih nasvetov. Ob potrditvi obrtnega dovoljenja, pa naj gre za novo obrt ali razširitev stare dejavnosti, bi morala upoštevati predvsem interese občanov, ki stanujejo v bližini.

Bodimo konkretni. Prav v naseljih, kjer prevladujejo družinske hiše, je iz dneva v dan več vinskih kueti, ki se najpogosteje in zelo hitro spremenijo v beznice najnižjega tipa. Nekatere ulice v občini so postale pravo zbiralishče pijanih ljudi, ki motijo okolico. Kjer so v takšnih naseljih že gostilne, ne bi smeli „posaditi“ vmes še vinotočev.

Nekatere obrtnike imajo opravka z plastiko in drugimi smrdljivimi preparati, s katerimi zastrupljajo ozračje. Zlasti v predelih naše občine, kjer je gosta megla, ki veže nase strupene delce, je mikroklima ob konicah nevzdržna.

Predvsem pa je v spodnjih predelih nevzdržen hrup. Novi stroji povzročajo takšen ropot, da bi morali inšpektorji nemudoma najostreje ukrepati. Zato svetujemo skupščini, da posveti točko svojega dnevnega reda tudi tej problematiki. Razišče naj konkretne primere in jih objavi v Naši komuni. Najmanj pa, kar skupščina lahko stori, je, da ob vsaki prošnji za začetek nove obrti vpraša, ne samo najbližjega sosedo, ampak tudi bližnjo okolico, če se strinja z novim ali razširjenim lokalom. Na takšen samoupravni način pa se bi najbolj zanesljivo uredili marsikateri problemi, večini pa bi bili prihranjeni očitki, da vidi le denar, ljudi pa ne.

JANEZ REKAR

Mladinski klub — kako in kaj

V 7. — 8. številki Naše komune sem z zanimanjem prebral članek M. Tišlerja „Pred ustanovitvijo mladinskega centra“, v katerem se zavzema za ponovno oživljanje mladinskega klubskega življenja. Namesto prejšnjih manjših klubov predlaga ustanovitev večjega mladinskega centra. Vsekakor je zamisel o večjem centru, kjer bi se mladi shajali in bili aktivni udeleženci klubskega življenja, dobra zamisel. V večjem centru (klubu) je namreč možno organizirati več različnih dejavnosti ter tako

pritegniti večje število mladih k delu. Vedeti je namreč treba, da mlade, ki imajo najrazličnejše interese, lahko pritegnemo če, če bodo vsaj del svojih interesov zadovoljili v klubu. Zato je osnovni pogoj, da damo klubskega življenju tisto vsebino, ki bo najbližja mladim. To pa nikakor ni lahko. Kdor je že delal v klubu, dobro ve, da je v prvem obdobju lažje delati, saj so mladi še navdušeni, ker so dobili kotic, ki je samo njihov, za razliko od kinodvoran in gostišč. Toda po prvem

navdušenju obisk v klubu navadno splahne, kolikor ne uspe vodstvu kluba v tem obdobju vsaj del mladitve pritegniti k delu in jih tako navezati na klub. Iz tega vidika je tudi toliko pomembno, da je klubskega življenja v prvem obdobju dobro organizirano.

Pri organizaciji klubskega življenja je nadalje pomembno spoznanje, da je klub v prvi vrsti prostor, v katerem zahaja mlad človek zato, da bi se srečal s prijatelji, se z njimi pogovoril, da bi navezal nove stike, prebral kakšno revijo ali časopis ter zaigral partijo šaha ali namiznega tenisa in tako koristno preživel prosti čas. V ta namen mora biti klubskega prostor primerno organiziran. Dobro je, da v klubu obstoji poleg večjega vsaj še eden ali dva manjša prostora za 10 do 20 ljudi. Samo ena velika dvorana ne vpliva pozitivno na razvoj družbenega življenja v klubu, ker se v velikem prostoru posameznik počuti nekoliko majhen in izgubljen. Velika dvorana je primerna le za ples, quiz tekmovanja, predavanja in ostale večje prireditve. Na to dejstvo vodstvo kluba ne bi smelo pozabiti, saj bo v nasprotnem primeru uspelo privabiti v klub le ob plesih, quiz tekmovanjih in še mogoče na nekatere druge prireditve.

Nasloj se pred vodstvo kluba stalno postavljajo nova vprašanja. Najprej se pojavi vprašanje, kako pritegniti mlade v klub, katere oblike dela organizirati, da bodo ne le obiskane, ampak da bodo pri organizaciji teh oblik mladi soudeleženi. Že pred tem pa se pogosto postavlja vprašanje, ali obstoji pri današnji mladini intenzivna zainteresiranost za intenzivno delo? Odgovor je preprost.

Delati, iskati in ne biti zadovoljen z obstoječim, torej biti aktiven, je nedvomno značilna lastnost mladih. To velja tudi glede interesa za politično delo. Kolikor nekateri ugotavljajo upadanje političnih idealov mladih, lahko iščemo vzrok za to le v zgledovanju po starejših. Dobra osnova za klubske delo je tudi težnja mladih po neprestanem iskanju in smiselnem delovanju. To težnjo lahko razberemo že iz omenjenega članka M. Tišlerja: „Naveličal sem se tipičnega današnjega brezcilnega pohajkovanja. Vsak dan Zlata ladjica, Bachus, Julija, včasih celo trnovska gostilna“, ali iz „Neobičajnega dnevnika“ Wesselinga, kjer mlado dekle toži: „Zelo rada grem na ples, toda ko je plesa konec, se počutim pogostoma smrtno nesrečna. Vse se mi zdi nesmiselno. In tedaj pomislim: pa sem ponovno izgubila en večer.“ Ker mladim torej ni le do zabave, je v klubu nujno

organizirati najrazličnejše dejavnosti, od športnih iger, ki jih dovoljuje prostor (namizni tenis, šah), družbene zabavne dejavnosti (ples, disco klub, plesne vaje, reševanje križank), do kulturne dejavnosti (pokaži kaj znaš, razstave fotografij, amaterjev in slikarjev, predvajanje filmov, glasbeni in recitacijski večeri) in družbeno-politične dejavnosti (šole za življenje, predavanje tujih študentov, seminarji, spominski večeri ob pomembnih obletnicah in praznikih). Zelo primerno je, če bi bil nosilec družbeno-politične dejavnosti aktiv mladih komunistov. Seveda v začetku ni mogoče razviti vseh področij in tudi kasneje ne, saj se klub lahko omeji le na nekatere zvrsti dejavnosti. Pomembno je, da je klubskega življenja organizirano tako, da dopolnjuje mlademu človeku življenje in prostor doma ter se sklada z ostalimi oblikami življenja v kraju. Kakor hitro lahko mladinec svoj interes zadovolji doma ali kje drugje v enaki ali še večji meri kot v klubu, je klub izgubljen.

Nadalje je pri klubskega delu prav zaradi tako široke problematike in premajhnih izkušenj mladih vodstvu kluba potrebna mentorska pomoč. Poleg mentorske pomoči posameznikov je najbolj pomembna podpora in sodelovanje z družbeno političnimi organizacijami, najrazličnejšimi društvi in šolami. Mladinska organizacija bi morala v prvi vrsti pomagati materialno in organizacijsko klubu, saj postaja le-ta danes vse bolj oblika, v kateri aktivno deluje vse večji del mladine. Opazno je namreč tudi, da mladi v starih oblikah dela mladinske organizacije ne sodelujejo radi, saj zavračajo vsako obliko dela, v kateri izgubijo svojo individualnost. Kot že rečeno, v klubu lahko odigra pomembno vlogo aktiv mladih komunistov, ki bi v obliki sekcije širili in organizirali idejno politično delo med mladimi in bi pomenil nekakšno idejno žarišče znotraj kluba. Za realizacijo tega je nujno dobro sodelovanje z organizacijami ZK na terenu, predvsem pri programskem delu aktiv. Seveda ne gre zanemariti sodelovanja s krajevnimi skupnostmi in krajevnimi organizacijami SZDL, specializiranimi društvi, vodstvi delovnih organizacij in drugimi.

To je le del problematike, s katero se srečuje vodstvo kluba. Prvi pogoj vsemu pa je, zbrati pred ustanovitvijo kluba vsaj nekaj poštovnih in za delo pripravljenih mladih ljudi in izdelati program, ki bo temelj za uspešno klubskega življenja.

SERGIJ PELHAN

Zgledni športniki — spodbuda mladini

Dne 8. septembra je predsednik naše občinske skupščine ing. Slavko Korbar v navzočnosti skupščinskega tajnika Darka Perovška podelil priznanja najboljšim športnikom naše občine v preteklem letu. Skoraj vso so možni kandidati za muenchenske olimpijske igre.

Plakete športnikov 70 sta dobila člana kajaka kanu ljubljanskega brodarstva društva Damjan Prelovšek in Peter Guzelj, član plavalnega kluba Ljubljana Božo Linhart in člana veslaškega kluba Savica Vladimir Plantan in Ivan Koranja. Priznanji sta dobila tudi kajaka kanu kluba Janez Andreasič in članica plavalnega kluba Nevenka Vouk, ki ju na sprejemu ni bilo.

Ko je najboljšim viškim športnikom čestital, je ing. Slavko Korbar v nagovoru med drugim dejal: „Naj vam bodo priznanja, ki ste jih dobili, v spodbudo, da se boste tisti, ki boste šli v Muenchen, dobro odrezali. Najbž pa so že vaši dosedanja uspehi precejšnje jamstvo za dobro uvrstitev tudi na olimpijskih igrah, pa čeprav ste vsi sami mladi fantje.“

Uspehi, ki jih dosegate, pa so še posebno pomembni za vaše vrstnike, ki jih s tem spodbujate. Mlad človek se mora kje udeleževati in kaj je primernejša zanj kot šport. Na ta način se vzgajajo in razvijajo zdravi rodovi. Tako sta vaše udeleževanje in vzgled ostali mladini tudi v družbenem pogledu izredno pomembna, zato ju velja denarno še bolj podpreti.“

A. A.



S sprejema „športnikov 70“ pri predsedniku skupščine občine ing. Slavku Korbaru. (Članek na str. 7). Od leve: Peter Guzelj, Ivan Koranja, Vladimir Plantan, ing. Korbar, Božo Linhart, Damjan Prelovšek.

Grem, greš, gre — v kino

CE LJUBIŠ, TI NI TREBA NIKOLI REČI: „ZAL MI JE!“

To so besede, ki jih je zapisal nenavadni avtor še bolj nenavadnega romana, kasneje pa scenarija za film „LOVE STORY“ — LJUBEZENSKA ZGODBA. In ko boste, spoštovani bralci, „Naše komune“, imeli pred seboj to številko, bo Ljubljana bržčas že prizorišče te fantastične ljubezenske zgodbe — filma „LOVE STORY“. Nenavadno pri vsem tem pa je dejstvo, da je to menda eden redkih primerov, ko pri nas gledamo premiero filma sočasno z vso ostalo (zahodno) Evropo, kajti premiere tega filma so te dni tudi v Rimu, Berlinu, na Dunaju, v Stockholmu in drugod. In avtor romana in scenarija je profesor Erich Segal. Režiser filma ARTHUR HILLER, povsem novo, skoraj neznano ime ameriške kinematografije, si je s tem filmom pridobil (nemara celo dvomljiv?) sloves najbolj popularnega režiserja, oba glavna igralca pa ni da bi govorili: ALI MCGRAW poznamo iz nekaterih zadnjih ame-



LJUBEZENSKA ZGODBA — rekord nad rekord! — Njega se spominjate iz Mesteca Peyton.

riških (angažiranih) filmov, RYAN O'NEAL pa je tedenski gost vaših domov, ko gledate nadaljevanke „MESTECE PEYTON“. Da pa boste, predno se odločite za ogled tega filma, imeli kaj gradiva za dopoldanski klepet, nekaj bežnih podatkov:

1. Film LOVE STORY je potekel VSE REKORDE v zgodovini kinematografije ZDA v komercialnem smislu — „zaslužil“ je do letošnjega 1. maja že čez 200 milijonov dolarjev (seveda samo na področju ZDA);

2. Film, ki je v bistvu zelo bizarna ljubezenska zgodba, pa niti ne kakšna „sodobna verzija Romea in Julije“, je pahnil v pozabo vse najvišje dosežke uveljavljene ameriške kinematografije in so veličastni spektakli zdaj postali komaj omembe vredno filmsko „blago“;

3. LOVE STORY“ je pripeljala med precej defektno in neuravnoteženo ameriško mladino „renesanso romantike“, da so se psihologi in sociologi držali za glavo, ko so spoznali in začutili rezultate tega filma!

Zdaj boste, spoštovani bralci, film „LOVE STORY“ preskusili tudi na svoji koži. Preizkusite ga! Kajti „če ljubiš, ti ni treba nikoli reči: žal mi je!“

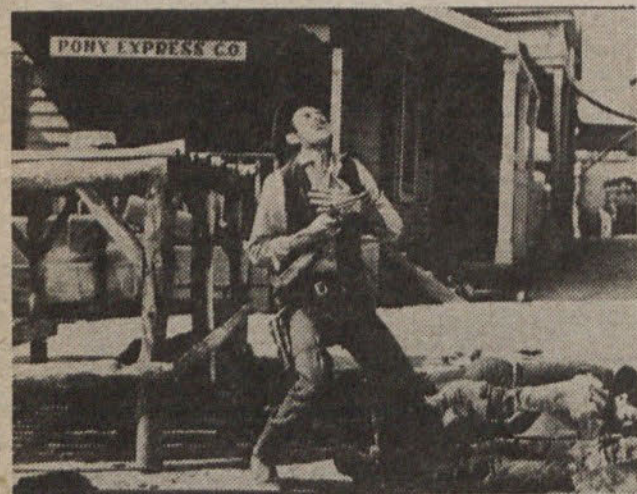
KAJ PA KINO VIČ?

Predvsem: tudi LOVE STORY boste videli na viškem platnu. Tako namreč zagotavljajo pri Kinematografskem podjetju. In čemu jim ne bi verjeli!

Od premier, ki jih boste videli OKTOBRA, najprej italijanska „erotična drama“ NEVIDNA ZENSKA (Donna invisibile), režiserja Paola Spinole z GIOVANNI RALLI, CARLO GRAVINA in ANITO SANDERS. Gre za nekakšno studijo sodobnega zakona, kajti po nekaj letih skupnega življenja mož svoje žene sploh več „ne vidi“.

Videli boste tudi francosko barvno kriminalko STOP ZA MORILCA (Cran d'arret). Režiser: Yves Boisset. Igrajo pa: BRUNO CREMER, RENAUD VERLEY in MARINA BERTI. Napeta kriminalka po romanu Giorgio Scarraneca govori o nenavadnem umoru lepega dekleta. Sled za morilcem pripelje do uglednega in bogatega meščana, ki se ukvarja s fotografiranjem golih deklet.

In še za ljubitelje westernov: DJANGO PROTI SARTANI je naslov enega iz niza ameriško-italijanskih kavbojk z močno podjarjenimi scenami akcije, t. j. streljanja od vsepovsod in pač veliko mrtvih.



„Zadelo ga je...“ kot v mnogih westernih. Tokrat je to iz filma „Django proti Sartani“ — oktobra v kinu Vič!

OKTOBRA ZAČNE PRVI KINO-BOUTIQUE!

V poslopju kina Union so adaptirali majhno dvoranico: zdaj so tam fotelji (okrog 40 sedežev) in že kar snobovska mondenost! Program? Za člane kluba „Kino-boutique“ (član postane brez komplikacij!) filmi, ki nimajo dovoljenja za javno prikazovanje (Clichy, Radovedna sem rumeno, Maniak, švedski 491-Sex in podobni) in zaenkrat PREDEMIERE!

Delo in program športnega društva Krim

Novo nogometno igrišče na Krimu je bilo živo, bil je lep dan za trening; fantje so se podili za žogo, tov. Alojz Koprivec, tajnik športnega društva, pa je spremljal igranje in žogo le z očmi ob robu igrišča.

V pisarni ŠD je tov. Koprivec poskušal ustreči moji radovednosti. Najprej je spregovoril o posameznih sekcijah, potem pa še o uspehih, ki so že za njimi, o težavah, ki so bile že od samega začetka in so še trd oreh športnemu društvu, in na koncu še nekaj o njihovih načrtih.

V društvu delujejo tri sekcije: strelska, smučarska in nogometna, vse tri z dokajšnjim uspehom. Največ uspeha do sedaj je imela strelska sekcija, saj so bili letos slovenski prvaki z malokalibrsko puško, na državnem prvenstvu pa so kot edini slovenski predstavnik ekipno zasedli 17. mesto, med člani pa 7. Smučarji so — kot vsako leto —

priredili tradicionalni Rakovski smuk in društveno prvenstvo v Mojstrani. Zdaj pa že trenirajo za bližajočo se zimsko sezono.

Nogometaši so lani dosegli 2. mesto v prvem razredu N.P.L. V rekordnem času je bilo urejeno novo nogometno igrišče, na katerem so že redni treningi in so odigrali že nekaj tekem pionirskega, mladinskega in članskega moštva.

Nekaj časa so gojili tudi namizni tenis, mize, loparji, prostor, vse jim je bilo na razpolago, vendar funkcionarja, ki jim je bil najbolj potreben, ni bilo.

Toliko o delu in uspehih športnega kluba, vse to je že več ali manj

za njimi. Težave, ki jih spremljajo že od vsega začetka, pa še niso odstranjene. Največ težav imajo okoli financ oziroma dotacij, potem pa so tukaj še kadrovske težave.

Na koncu še o načrtih: „O teh je težko govoriti, ko pa ni denarja“, je dejal tov. Koprivec. „No, ja, plan je imamo, samo ne vem, v kolikšni meri ga bomo lahko realizirali.“ je še dodal.

P. S. — Zaradi prenapolnjenosti vseh prispelih član- kov nismo mogli uvrstiti v to številko. Objavili jih bomo v naslednji. Avtorjem se opravičujemo.

Za uvod v novo kulturno sezono

Po končani sezoni 1970/71 in vročih, a zatišnih poletnih mesecih, bo delo v kulturno prosvetnih organizacijah zdaj zdaj zaživelo. Pričakujemo lahko celo nekaj bolj zgodnjih startov kot prejšnja leta in tudi večji obseg kulturne dejavnosti.

Na področju gledališke dejavnosti je najprej zastavilo kulturno umetniško društvo Rob, ki bi želelo postaviti svojo premiero na oder že za dan republike. Program imajo že v KUD „France Prešeren“ v Trnovem, v KUD Lavrica in v KUD „Dolomiti“ na Dobrovi. Nič ne dvomimo, da se bodo v kratkem zgibali še gledališniki v Horjulu, na Igu, na Brju in na Šentjoštu, brez katerih si že skoraj ne moremo predstavljati nove gledališke sezone. Prav veselji bi bili seveda tudi sodelovanja mladih igralcev iz Notranjih gor in iz Podpeči, ki so se nekaj sezon hrabro borili s težavami in niso odrekli svoje zvestobe igralskemu amaterizmu. Kot izgubljenega sina pa bi pozdravili ponovno oživetje gledališke dejavnosti v Svobodah Brdo, v Skofljici in Velikih Laščah ter v KUD Polhov Gradec, kjer so že bili svojčas vneti igralci.

Občinski svet Zveze se bo potrudil, da se bo vsem igralskim skupinam kar najbolj pomagalo pri izboru najprimernejših del in za kar najbolj kvalitetno izvedbo.

Vokalna glasba, ki se je prav v pretekli sezoni močno razmahnila, obeta doseči v tej sezoni kvaliteten vzpon. Poleg večjih in manjših pevskih kolektivov v Podpeči, na Igu, na Skofljici, v Velikih Laščah in pri društvu „Karel Jeraj“ je v začetku leta začel ponovno delovati pevski zbor v Horjulu, ki ima vse pogoje, da v kratkem doseže kvaliteto, s katero se bo lahko uveljavil tudi preko občinskih meja.

Občinski svet Zveze namerava ob prvem ugodnem terminu prikazati naši javnosti dosežke vseh pevskih zborov na posebni prireditvi.

Nekatere ljudske knjižnice so v pretekli bralni sezoni lepo napredovale, knjižnica na Brezovici, kjer sicer sploh ni kulturno prosvetnega društva, pa je doživela neke vrste renesanso. Tega bi si v tej sezoni želeli

tudi od knjižnic v Velikih Laščah in v Polhovem Gradcu, ki kljub primernim prostorom in lepi, strokovno urejeni zalogi, a brez primerne knjižničarje, že drugo leto mirujeta.

Značilno pa je, da je v pretekli sezoni začela delovati nova knjižnica v Robu pri Velikih Laščah, torej v majhnem kraju, brez primerne prostora in skoraj brez knjig, vendar pa z zavzetim knjižničarjem.

Občinski svet Zveze naj bi skušal v tej sezoni storiti vse, da bi ponovno zaživel knjižnici v Velikih Laščah in v Polhovem Gradcu.

Kinematografija je v naši občini v resnem upadanju. Nenehno se krči število gledalcev, zato tudi število predstav in število predvajanih filmov. Tega procesa bržkone ne bo moč zaustaviti (saj tudi ni samo v naši občini!), ker bi vsak nasproten poskus terjal velika sredstva za modernizacijo opreme in dvoran ter za nabavo novejših, zato dražjih filmov. In še je vprašanje, če bi se v sedanjih, od vojne sem močno spremenjenih razmerah, takšna investicija obrestovala.

V novi sezoni pa bi lahko razširili dejavnost občinske Zveze in tudi posameznih kulturnih organizacij na doslej v naši občini malo upoštevano področje likovne umetnosti. Seveda bi morali najprej zbrati primerne organizacijske in strokovne sodelavce, kar verjetno ne bi bilo nemogoče, sama dejavnost pa tudi ne bi terjala pomembnejših denarnih vlaganj. Bil bi pa vsekakor že čas, da omogočimo tudi tej dejavnosti, da se razmahne v širše dimenzije kot doslej.

Posebno skrb bo posvetila občinska zveza v tej sezoni organiziranju prireditev v posameznih krajih naše občine in organiziranju gostovanj naših kulturnih skupin. Slednje velja še prav posebno za folklorno skupino z Dobrove, ki je že dosegla primerno kvaliteto, vendar pa nima veliko priložnosti, da bi se predstavila v okviru občine.

Mogoče bo treba v prihodnje še kaj več storiti za popularizacijo naših amaterskih kulturnikov, o katerih se v širšem ljubljanskem in slovenskem prostoru ve malo ali nič.

B. MAKOVEC

Smučarji imajo v planu obnovo obeh skakalnic. Pri bajerju potegajo zico na Rakovski vrh, seveda bodo finančna sredstva. Kot vsako leto, bodo tudi letos priredili kar kovniški smuk. Strelci so — kar tiče kvalitete — res na zeleni ve-manjka jim pa denarja za nabavo novega orožja.

Na velik odziv je naletela metna sekcija. Vsa tri moštva nastopajo v ljubljanski podzvezni načrtu je dokončna ureditev igrišča, potrebno je še 450 m zemlje, sejati morajo travo, seveda pa bo to realizirano le, če se bo vsaj del poboljšal finančni položaj.



Naši kajakaši in kanuisti so tošnje poletje prepotovali do šen kos evropske celine. V klubskih majicah in v modrih čilih so na velikih mednarodnih preizkušnjah dostojno predstavljali barve med svetovno vodsko elito. Naj nastopijo samo nekaj največjih uspešnih vrsta odličnih uvrstitev Tacnu, pet naslovov državnih prvakov, šesto mesto Damjan Prelovška (na sliki) na svetovnem prvenstvu v Meranu.

Krnjen razvoj telesne vzgoje v Trnovem

Telesnozgojni dom Partizana smo zgradili pred 35 leti. Objekt, letna telovadnica in telovadnice smo zgradili na poplavljenih površinah v Trnovem, ki je neurbaniziranega mesta. Nesporo lahko ugotovimo, da se stanje okolice doma ni prav nič spremenilo, še vedno vse poti in ulice neposredne okolice doma izhajajo iz Trnova, kot so pred 35 leti.

Naš dom – neslučen razvoj mobilizma in močno povečanje obsega telovadnega programa je prinesel dodatne razdalje, higijenske in prometne težave, ki jih upravljavcem doma.

Če bi zaradi netlakovanih ulic, ki in hodnikov neposredne okolice doma je stanje vzdolž in domov vsako leto slabše, zaradi neposredno ob domu so trajni razni gradbeni deli, cestnega gramozja, smeti odpadkov. Prekopane Borsetove ulice vzdolž doma sploh ne ureja in ravna, vozijo se ne ureja in ravna, vozijo se vedno višje itd. Vse to je znano, vse to smo se in še razpravljali občinskimi organi, pa vedno zaman.

Občini imajo že 12 letni projekt za tlakovanje Borsetove ulice vzdolž doma, pa nikakor ne pridemo do vrsto. Vedno nam dokazuje, da je vse drugo v Trnovem.

Občinski svet je leta 1971/72 letnem telovadišču doma in izdelovalcem urbanistične dokumentacije, da te načrte že večkrat izvaja, ne da bi nas pred tem sploh kdo kaj vprašal, kakšen je naš razvoj. Kako gledamo

ranega podjetja, ki so bila zgrajena na površinah že pred vojno urejenega letnega telovadišča in športnih igriščih Partizana. Tudi IGO je že naselil še eno stranko v svoje prostore. Vsi smo pričakovali, da nam bo družba šla bolj na roko, da bo bolj prisluhnila našim potrebam, doživljamo pa ravno nasprotno, da se nam še to, kar smo že imeli, jemlje, da nas omejujejo na dejavnosti, da nam onemogočajo razvoj, ki bi ga zahtevalo področje, kjer delamo in vzgajamo mladino. In vse to v času, ko ugotavljamo vsi pristojni forumi, kako nujno bi bilo, da bi nudili možnost vključevanja v telesno vzgojo vsem ljudem.

Tudi sicer smo razočarani, ko vidimo kako je sedaj že peti načrt za urbanizacijo starega Trnovega naš dom in letno telovadišče popolnoma obrezal in to do takšne mere, da nam popolnoma onemogoča vsak nadaljnji razvoj in obnovo starih igrišč, ki nam jih je porušila vojna in filmska industrija. Tik, oziroma celo na staro letno telovadišče so zarisane zelenice in atrijske hiše. Ob eni strani letnega telovadišča se predvideva lokacija za gradnjo nove varstvene ustanove in to v zelo tesne površine, tako za nas, kot za varstvo otrok. Igrišča za žogo ne spadajo v bližino otročkov!

Zelo se čudimo naročnikom in izdelovalcem urbanistične dokumentacije, da te načrte že večkrat izvaja, ne da bi nas pred tem sploh kdo kaj vprašal, kakšen je naš razvoj. Kako gledamo

mi na telesno vzgojne potrebe v novem Trnovem, ko bo imelo 6 in več tisoč prebivalcev, itd.

Kje bomo imeli mi nadaljnja igrišča za toliko prebivalcev, kje naj bi bilo dovolj prostora za pokrito igrišče, kegljišče, strelišče, balinišče, tekališče, mali pokriti bazen itd. Vsi res ne bomo hodili v športni park Tivoli!

Vprašujemo, ali so urbanistični delavci vse te vidno perspektivno nakazane telesno vzgojne objekte prezrli, ali smatrajo, da niso potrebni? Saj celotna okolica tja do Tivolija in Tabora nima nobenega povsem namenskega objekta tako za sedanje kot za bodočo telesno vzgojo in rekreacijo. Vrednotenje našega doma in izgradnja igrišč prerašča občinske meje v mestni problem. Tako naj bi se ga tudi obravnavalo.

Najnovejši urbanistični načrt je preveč izbral površine za stanovanjske bloke in pustil premalo površin za smiselni razvoj telesne vzgoje. Nov načrt nas je v prometnem oziru popolnoma blokiral, saj smo navezani na mestno cestno mrežo le preko nove stanovanjske ulice iz Trnovskega pristanišča. Dom Partizana in igrišča za sluzijo celotnemu južnemu področju mesta.

Najnovejši programi občine, ki tudi letos ne predvidevajo ureditve Borsetove ulice in gradnje nove Švabičeve ulice, so nas popolnoma razočarali. Vsi vemo, da se staro Trnovo še vrsto let ne bo rušilo, da bomo po stari Švabičevi ulici vsi Trnovčani in mi še vedno vozili in hodili. Zato je res nerazumljiv odnos občine in krajevne skupnosti Trnovo do našega doma in naše dejavnosti, ko se je brez resne utemeljitve zopet sklenilo, da pri nas tudi letos ne bo tlakovana obljubljena komunikacija – Borsetova ulica.

Predstavniki našega društva so voljeni organi občine in krajevne skupnosti ob lanskem protestu, ko so namesto nove ali stare Švabičeve ulice tlakovali ulico na Mivki, obljubili, da bo letos prva na vrsti nova Švabičeva ulica in del Borsetove ulice. Vse to je letos znova odloženo z izgovorom na nove urbanistične načrte in druge trnovske potrebe. Pri tem pa žal ugotavljamo, da so tlakovali tudi del stare Starsetove ulice in Ceste na Loko, kar bomo v nekaj letih porušili. Zato bi prav tako lahko tlakovali začasno del stare Švabičeve ulice in vsaj Borsetovo ulico, ki je v vseh regulacijah dokončna.

Smatramo, da odnosi družbe do naše dejavnosti niso pravilni in da se nas absolutno premalo upošteva. Naše delo prerašča občinske meje. Za naš nadaljnji razvoj bi se morala zavzeti vsaj okvirno tudi mestna skupščina.

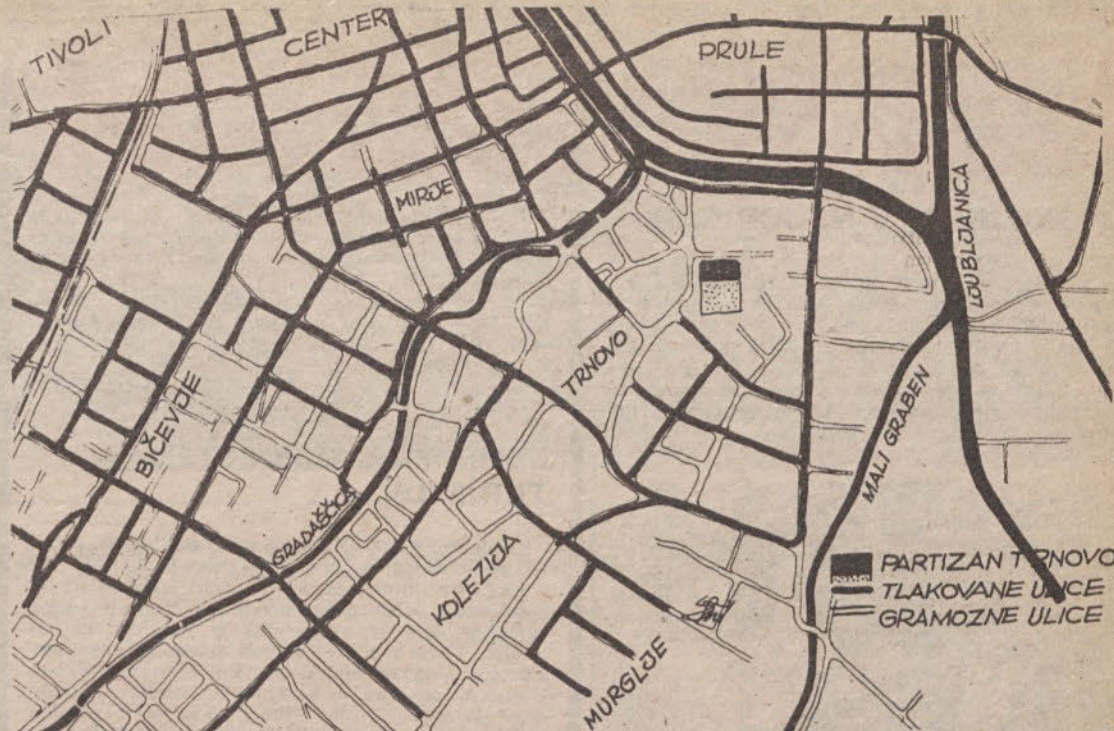
UPRAVA PARTIZANA
LJUBLJANA-TRNOVO

ODLIČEN START SLOVENSKEGA PRVAKA

Mercator v II. zvezni ligi

Vič postaja v letošnjih jesenskih dneh ljubljansko nogometno „predmestje“. Prodor k elitnemu nogometnemu vrhu v naši prestolnici, ki sta ga doslej tvorila Olimpija in Ljubljana, je uspel enajstorič Mercatorja, ki se je po osvojitvi naslova slovenskega prvaka pridružila napovedi drugoligašev.

Pred letošnjim drugoligaškim krstom nogometašev z Viča je na mestu, da se vsaj za trenutek vrnemo v leta, ko se je ob Gerbičevi ulici rojeval danes drugi ljubljanski predstavnik v II. zvezni ligi. Moštvo, ki je tiste čase nastopalo pod imenom Svoboda, je bolj ali manj vsa leta životalo v repbliški ligi in se nemalokrat krčevito borilo za obstanek v družbi najboljših slovenskih nogometnih ekip. Šele, ko je prevzel krmilo viške enajsterice nekdanji odlični igralec Olimpije Vladan Mladenović, je za prizadevice kolektiv iz Gerbičeve ulice nastopila „druga pomlad“. Razgovore o repu prvenstvene lestvice so zamenjali „bojni načrti“, ki naj bi pripeljali takratno Svobodo – od lanske jeseni pa Mercatorja – na vrh slovenskega klubskega nogometa.



Na Koleziji vrsta novih slovenskih prvakov

Pred začetkom plavalne sezone smo zapisali, da jo lahko pričakujemo s polnim optimizmom. In verjetno se nismo zmotili v naši napovedi. Morda bi fantom s Kolezije lahko očitali edino en sam velik sporski letosnji sezoni, ko so z nepremišljeno predajo štafete v zadnji disciplini ekipnega prvenstva Slovenije v Kranju po vodstvu pred zadnjim nastopom prepustili prvo mesto domačemu Triglavu. Poročevalci se niso veliko zmotili, ko so po presentljivem koncu v kranjskem bazenu zapisali, da so Triglavu v prid pomagali prav največji tekmeči

– Ljubljanci! Tretja štafeta Ljubljane je za komaj štiri desetinke sekunde (!) izgubila osmo mesto in dragocene točke so odšle. Zadolgoviti so se morali z drugim mestom, ki je pripadlo Ljubljani za kranjskim Triglavom tudi v letošnjem tekmovalnem za pokal plavalne zveze Slovenije.

Tolažbo smo doživeli šele po vrsti uspehov v posamični konkurenci, v kateri so Linhart, Kostanjšek, Dereani, Daneu in štafeta 4x200 metrov kravi, osvojili kar devet naslovov letošnjih slovenskih prvakov. Najuspešnejša predstavnika Ljub-

ljane na kranjski reviji slovenskega plavanja, sta bila Božo Linhart in Aleksander Kostanjšek, ki sta zmagala na 100, 200 in 400 metrov kravi ter na 100 metrov delfin, 400 metrov mešano in 200 metrov mešano! Zlati medalji sta osvojila tudi Daneu za zmago na 200 metrov hrbtno in Dereani za prvo mesto na 200 metrov prsno. Kostanjšek in Dereani sta v družbi z Daneuom in Kitom dobila še po eno zlato medaljo, potem ko je ljubljanska četverica zabeležila najboljši čas v štafeti 4x200 metrov kravi.

Pri pregledu dosežkov na letošnjem republiškem prvenstvu v Kranju ne smemo prezreti tudi deleža predstavnic nežnega spola, ko so imele v Markovičevi svojo najboljšo moč. Komaj enajstletna šolarka je z novim državnim in republiškim rekordom za starejšo in mlajše pionirke v disciplini 100 metrov prsno, dosegla v kranjskem bazenu svoj doslej največji uspeh. Vse kaže, da bomo v simpatični Jani dobili na Koleziji naposled le dostojno naslednico Zlate Trtnik, nekdanje večkratne državne prvakinja, ki je še do danes ostala pojem med žensko vrsto Ljubljane.

Letošnja sezona je bila za naše plavalke in plavalce zares izredno bogata. Fante in dekleta s Kolezije smo srečevali namreč povsod tam, kjer so merili moči najboljši jugoslovanski plavalci. Veliko čast sta doživela Linhart in Kostanjšek, ki sta nastopila v državni reprezentanci na dvoboju z izbrano angleško plavalno vrsto v Ljubljani, na četverboju Slovenija-Furlanija-Juljska krajina-Koroška pa sta na veslskem kopalšču kar trikrat segla po najvišjih odličjih – na 100 metrov kravi, 100 metrov delfin in v štafeti 4x200 metrov kravi. K celi vrsti uspehov moramo pridati tudi podvig pionirjev, ki so zmagali na ekipnem republiškem prvenstvu, nekaj odličnih uvrstitev na mladinskem prvenstvu Slovenije in zlasti izreden dosežek Jane Markovič, ki je na slovenski reviji naših plavalnih upov popravila tri leta star republiški rekord svoje klubske tovarišice Rusove na 200 metrov kravi. Jana pa je v Vevčah poleg novega rekorda osvojila povrh vsega še tri naslove republiške prvakinja, kar je brez dvoma izjemen uspeh obetajoče plavalke Ljubljane.

Obširnejši komentar o letošnji plavalni sezoni s posebnim poudarkom na uspehih in spodrslih naših plavalcev, bomo spričo omejenega prostora objavili v prihodnji številki našega lista.

I. V.

MERCATOR GRE V PULJ

V 4. kolu II. zvezne nogometne lige sta se na igrišču Mercatorja na Viču, novince – Mercator in Kozara iz Bosanske Gradisce razšla z neodločenim rezultatom 3:3 (1:2). Rezultat popolnoma ustreza dogodkom na igrišču, čeprav so bili domačini nekoliko bliže zmagi.

Gole za Mercator so dosegli: M. Haefer, Jančigaj in Klemenčič. V naslednjem, 5. kolu igrajo Vičani v Pulju z Istro.

N. ŠOŠTARIČ

NAŠA KOMUNA

Glasilu občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Izdaja mesečno. Urejata izdajatelj-ski svet – častni predsednik dr. Josip Vidmar – in uredniški odbor: Milovan Dimitrić, ing. Alojz Habjan, Slavo Kobe, Sergij Pelhan in Sandi Sitar (glavni in odgovorni urednik). Uredništvo in uprava Ljubljana, Trg MDB 7/I., tel. 20-728, tekoči račun SDK 501-8-349/3. Rokopisov ne vračamo. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

Program dela ŠSD

Občinska zveza za telesno kulturo je izdelala skupaj z aktivom telesnozgojnih predavateljev program dela za prvo polovico šolskega leta 1971/72. Glavni namen programa je, da se dokončno ustanovijo SSD in prireajo občinska tekmovanja, usklajena s programom mestnega centra SSD.

Program za prvo polovico šol. leta 1971/72 je naslednji: Tekmovanje med dvema ognjema bo 24. septembra na osnovni šoli Vrhovci. Na tej šoli bodo v kratkem končali z novim rokometnim in košarkarskim igriščem, zato bo ob tej priložnosti tudi majhna svečanost. S temi prepotrebni novimi objekti bo osnovna šola Vrhovci mnogo pridobila.

Tekmovanje v krosu bo na Dobrovi 14. 9. v malem nogometu pa 28. 9. na igrišču športnega parka Svoboda.

S 5. oktobrom se bo začela redna košarkarska liga, ki bo razdeljena v tri skupine. Končno bo na sporedu še streljanje z zračno puško, ki je predvideno za konec novembra.

Kakor je razvidno, je program dela OBZTK Vič-Rudnik s ŠSD precej obsežen. Upajmo, da bo tako kakor vsa prejšnja leta, tudi v tem šolskem letu uspešno izpeljan.

NIKO ŠOŠTARIČ

Strelci Krima — republiški prvaki

Republiška družina Krim je bila ustanovljena pred tremi leti. V začetku je imela štirideset članov, danes pa se strelskih veščin uči 66 članov, med katerimi prevladujejo mladi. Da pa so mlajši strelci tudi uspešni, ne pa samo mladi, nam potrjujejo rezultati z nedavnega republiškega oziroma državnega prvenstva v streljanju.

Na republiškem prvenstvu, ki je bil junija v Ljubljani, je mladinska ekipa v sestavi Ratko Djordjevič, Tomazič in Janez Mrkun dosegla odlično prvo mesto v streljanju s kalibersko puško. Naslov republiškega prvaka pa si je priborila pionirska ekipa v postavi Marjan Tomazič, Sandi Kleindiest in Janez Mrkun v streljanju s serijsko puško.

Posamezniki pa je bil najboljši Janez Mrkun, ki je dosegel prvo mesto v streljanju s precizno puško na 100 metrov. Z državnega prvenstva, ki je bil julija v Skopju, pa se je vrnila ekipa Krima z odličnim desetim mestom v skupni razvrstitvi (to je bilo

tudi najboljšo mesto slovenske ekipe).

Strelsko društvo pa se spopada danes tudi s precejšnjimi težavami, ki so predvsem materialnega značaja. Kot vsaka strelska ekipa, bi tudi „krimovci“ morali zamenjati puške, zračne so že zelo stare in z njimi na tekmovalnih boljših rezultatih ni moč dosegati, potrebne so tudi obleke za tekmovalce itd. Sedaj jim po svojih močeh pomaga krajevna skupnost Krim Rudnik, (vsako zimo jim omogoči trening v dvorani skupnosti), z ustanovitvijo strelske zveze v občini pa si obetajo strelci iz Krima boljše čase in pogoje, ki pa jih mladi fantje že ob sedanjih izrednih uspehih vsekaror zaslužijo.

J. DOMITROVIČ



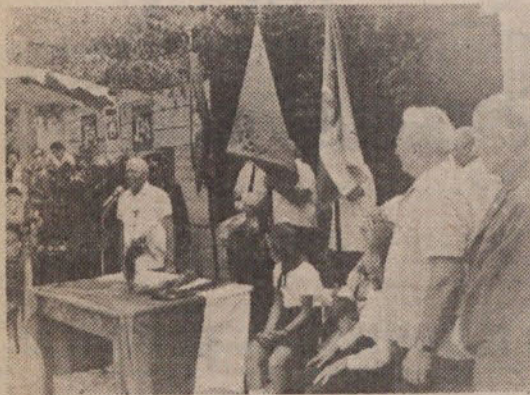
en najboljših strelcev Krima: Marjan Tomazič

Bralci »Naši komuni«

UPOKOJENCI V N. GORICAH

Poleg vseh množičnih organizacij na vasi so se upokojenci v Notranjih Goricah odločili, da ustanovijo samostojno društvo upokojencev.

Tako je bil dne 14. februarja 1971 ustanovni občni zbor. Upravni odbor si je dal nalogo, da v letu 1971 nabavi svoj društveni prapor. S pomočjo članstva in nekaterih podjetij nam je bila nabava prapora omogočena.



Društvo upokojencev je priredilo 8. avgusta 1971 veliko vrtno zabavo z razvitjem društvenega prapora. Te slovesnosti so se udeležili predstavniki republiškega odbora društva upokojencev, dalje zastopniki društva upokojencev občine Ljubljana-Vič-Rudnik ter predstavniki množičnih organizacij vasi Notranje Gorice-Plešivica.

Vse navzoče je v krajšem nagovoru pozdravil tajnik društva upokojencev Notranje Gorice-Plešivica. Pokrovitelj na tej prireditvi je bila SZDL Notranje Gorice-Plešivica. Predsednik omenjene organizacije je v svojem govoru obrazložil pomen novoustanovljenega društva in poudaril, da bodo navzoči tega društva mnogo doprinesli k še bolj razgibanemu društvenemu življenju na vasi. Kajti današnji upokojenci vasi Notranje Gorice-Plešivica so mnogo doprinesli za lepše življenje vseh vaščanov sedanega in bodočega pokolenja. Tovariš Čotič, predstavnik Republiškega odbora društva upokojencev in zastopnik društva upokojencev občine Ljubljana-Vič-Rudnik, pa je v svojem nagovoru poudaril, kaj pomeni društvo za samo članstvo, skupnost in povezavo z ostalimi društvi na vasi in okolici. Ob koncu svojega govora je dal novoustanovljenemu društvu upokojencev v Notranjih Goricah vse priznanje za njegovo dosedanje delo, z željo da ostane tudi v bodoče tako delavno in naj bo za zgled vsem ostalim okoliškim društvom. Sama prireditev je uspešno v popolno zadovoljstvo članstva in vseh navzočih.

Ob tej priliki se društvo upokojencev Notranje Gorice-Plešivica iskreno zahvaljuje vsem tistim, ki so omogočili, da se je naša želja uresničila v tako kratkem času, da smo si nabavili društveni prapor.

Zahvala vsem govornikom in zastopnikom okoliških društev, ki so prisostvovali na naši prireditvi.

V upanju, da se bomo še srečali na podobnih prireditvah, vas lepo pozdravljamo.

Odbor društva upokojencev
Notranje Gorice-Plešivica

RUDNIK, ZA KATEREGA MNOGI ŠE NE VESTE

V Klemu pri Lavrici je zapuščen rudnik, v katerem so včasih kopali črni premog. Po pripovedovanju rudarja, ki je bil tu zaposlen, je to petsto metrski rov. Naravnost speljan stometrski rov se razcepi v dva razhajajoča se rova. Rov je vklesan v skalo, strop pa podpirajo še vedno močni leseni stebri. Rudnik je za sedaj še dobro ohranjen. Kadar je deževje, voda preplavi tla rudnika in naraste tudi do pol metra.

Pred približno dvajsetimi leti so rudnik še uporabljali. Za njegov namen so zgradili tudi transformator, ki pa še danes stoji poleg rudnika in zmanjšuje električno energijo dane napetosti za vas Sela. V rudniku so rabili električno energijo za razsvetljavo, najbrže takrat še niso poznali modernih električnih strojev, kakršne danes uporabljajo.

Premog so tovorili z vagončki do vhoda, nato pa je prevzela tovor konjska vprega. Ta premog so uporabljali za kurjavo tam, kjer so pridobivali razna olja in pogonska sredstva.

In kakšen je videti rudnik od zunaj? Kdor se mu približa, si ne more misliti, da je tu rudnik, ko je vse tako zaraščeno.

Lep pozdrav

JELKA DEBEVEC

NEPRIMERNO POČETJE TURISTOV

Glede na članek „Nasilneži v Iški vasi“, želim pojasniti oceno turizma v Polhovem Gradcu.

Imel sem primer pred nekaj leti: izletniki so mi obrali vsa jabolka, polomili veje itd. Na osnovi izjav očividcev številke avtomobila je miličnik napisal ovadbo. Čakal sem rešitve, toda zaman. Po enem mesecu sem se pozanimal na Notranji upravi v Mačkovi, kjer so mi povedali, da so ugotovili lastnika z javljeno registrsko številko. Do odškodnine pa naj bi prišel s tožbo. Mislim, da bom obveščen o bivališču tatu, saj bi šel v tem primeru lahko do njega in bi uredil zadevo na mirnem način. Toda naslova mi niso povedali, in tako je vse propadlo.

To sadno drevje je oddaljeno od vasi cca 2 km. Prijetna senca pod drevesi in potok v bližini sta zelo vabljiva za turiste, ki smatrajo, da imajo tam pravico parkirati avtomobile, kuriti ogenj, loviti ribe in podobno. Ko pa zapustijo ta kraj, ostane za njimi razna navlaka in nesnaga. Ko sem nekdo našel na take turiste, sem jih mirno posvaril, toda kaj zadovoljen sem bil, da sem odnesel zdravo kožo.

Sem mejaš turističnega doma. Tam imam nekaj njive, košenino in sadno drevje. Za kar jaz delam celo leto, mi turisti uničijo v nekaj dneh. Na jesen namreč mi ta gospoda obere fižol, če se jim ponesreči, polomi nekaj palic, odnese tudi zeljate glave, čebulo in sploh vse, kar jim pride prav v gospodinjstvu. Da pa ne govorim o škodi, ki jo delajo otroci teh ljudi.

To ni samo moj primer, teh je več. Ne bi bilo napravo, če bi se kdaj osebno pogovorili z novinarjem časopisa Naša komunna. Davčni upravi sem dolžan plačati za to malo posestvo N din 88,40, moji letošnji dohodki pa znašajo N din 220,00. Od tega izdam za oranje in gnoj N din 120,00; drva moram kupiti, ker je gozd nedostopen. Poleg vsega pa mi voda odnaša zemljo.

Sedaj pa ocenite moj položaj. Moja želja, kakor tudi želja mnogih drugih ljudi v podobnem položaju, je, naj bi opozarjali turiste na tako neprimerno početje. Kar sem napisal, je resnica, mnogo več pa bi še lahko povedal. Želim, da se vse potrebno objavi v Naši komuni.

JOŽE LOMOREC
Polhov Gradec 24

ZAPUŠČEN DOM KULTURE

Mislil, da ne bom ne prvi in ne zadnji v Horjulu, ki bom sprožil problem okoli kulturnega doma v Horjulu. Problem, ki se že vleče dolga leta in se ne premakne z mrtve točke.

Dom, ki je bil zgrajen leta 1938 – in v povojnih letih delno adaptiran, je danes v tako slabem stanju, da v bistvu ne more več služiti svojemu namenu. Prosvetno društvo, ki je tudi uporabnik tega doma, je pred dejstvom, da preneha z vsako dejavnostjo. Dom je potreben krepke renovacije in to od stebre, stranišča, ogrevanja in elektrike. Sprašujem se, kdo naj bi bil dolžan poskrbeti za vsa ta popravila. Kaj res samo Prosvetno društvo? Kaj ni namen društva neke drugje? Skrbeti za kulturni program, za gostovanja kulturnih skupin – ne pa za prekrivanje streh in drugo. Minili so časi, ko so tisti, ki so imeli veselje do petja, igranja, morali zato tudi udarniško delati. Res je, da to gre nekaj časa, leto ali dve, ne more pa biti to dvajset let ali pa še več. Kje je ostal predlog, da bodo oskrbo kulturnih domov prevzele krajevne skupnosti? To mislim zato, da bo KS vsaj pri tem udeležena, kar se dogaja na kulturnem področju v vasi, če se že ne zanima za pravo kulturno gibanje. Verjamem igralcem, ki trepečejo od mraza med predvajanjem predstave. Ko človek pogleda po dvorani, ima občutek, da se vozi na odprtem kamionu skozi Sibirijo. Ljudje gledajo predstave v zimskih plaščih in v rokavicah. Skratka razmere, ki niso več ogledalo današnjega dne in prav nič čudno ne bo, ko bodo ljudje raje obsedeli doma v

BOŠTJAN NOVŠAK

toplih sobah mirno gledajoč televizijo. Prepričan pa sem, da to ni namen vseh teh ljudi, ki se živo zanimajo za kulturo.

Verjetno na prvi pogled ni rešitve in se to zdi začarani krog. Zdi se mi pa, če bi se stvari začele urejati sistematično in to celo pod pritiskom občinske skupščine, da bo stvar le stekla z mrtve točke. Nujno bo prenesti upravljanje kulturnih domov na KS in jih seveda v zvezi s tem tudi denarno podpreti. Verjetno ne bo odveč, če se bo v našem glasilu prebral še kakšen podoben članek iz drugih krajev. Ravno tako bi bilo zanimivo prebrati kakšen konkreten predlog občinske skupščine, kako začeti z urejanjem kulturnih domov v občini Vič-Rudnik.

FRANCI KONČAN

KAJ NAMERAVAJO STORITI LJUBLJANSKE OPEKARNE?

To se sprašujemo najbližji sosedje te znane in poslovno uspešne ljubljanske tovarne. Ali bodo ustrezno uredile kanalizacijo v svojem obratu na Cesti na Vrhovce. To vprašanje tudi javno upravičeno postavljamo, saj smo že drugič zavoljo neurejenih komunalnih naprav v tej tovarni precej oškodovani. Bralce naj se seznani s tem našim problemom v kratkem. Že drugič nam je ob močnem naliivu voda zalila vse spodnje prostore, vrtove in ulico. Ko je nato le počasi izginjala, pa je pustila za seboj plast mastne gline. Kalna, z ilovico pomešana voda je pridrla iz jam, kjer je opekarna kopala svojo surovino in kot hudournik pridrla na glavno

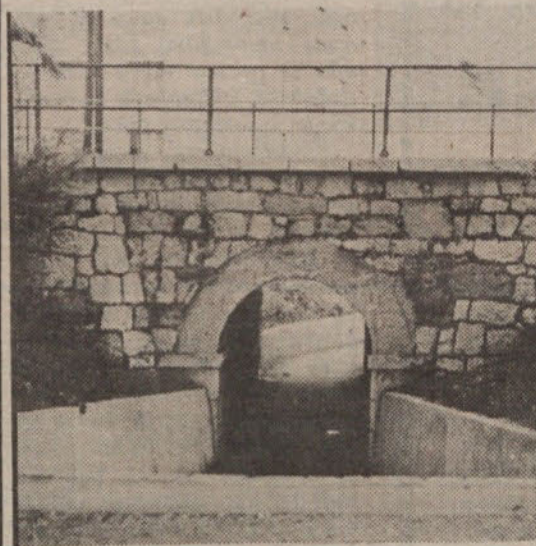
cesto, potem pa v prvo stransko, ki leži nekoliko nižje. Voda je totalno zalila kanalizacijo, ki je začela bruhati iz vseh jaskov in odprtih v hišah. Da je tej grozoti kriva res voda iz opekarniških jam, potrjuje podatek, da je temu bilo tako le v naši ulici, drugje po Vrhovcih škode niso imeli.

Ne verjamejo, da bi nam kdo škodo povrnil, ampak ponovno zahtevamo, da Ljubljanske opekarne uredijo svojo kanalizacijo. Ta naša zahteva naj ne izvenni le kot skromna prošnja. Prepričani smo, da so člani samoupravnih organov te organizacije tudi srečni lastniki svojih težko prigaranih hišic ter nas bodo zaradi tega le lahko razumeli.

ANA CIUHA
Ljubljana, Cesta na Vrhovce 11

Z MALO DOBRE VOLJE

S ceste v Rožno dolino se odcepi v podvozu Oražnova ulica. Vendar je na tem predelu izredno neprimeren zrak za vse okoliške prebivalce. V podvozu samem, kjer premnogi državljani pušajo, kar tja ne sodi, se meša slab vonj po amonijaku. Kot močan dodatek tej aromi pa je še neprijeten vonj po tobaku, ki je ne daleč od tod tudi vskladiščen.



Prebivalci, ki že dalj časa prebivajo v tem predelu občine Ljubljana VIC-RUDNIK, so se že dokaj privadili neprimernemu zraku. Mimoidočega pa takšno stanje resnično moti. Z MALO DOBRE VOLJE bi lahko odpravili neprijeten vonj ter okoliščanom pripomogli, v lično urejeni soseski k uživanju zdravega zraka pod Rožnikom.

Verjetno bodo pristojni organi vsem v dobro uredili ta nedostatek, ki moti marsikoga.

BOŠTJAN NOVŠAK



Odkritje spomenika žrtvam fašizma v Iški vasi (4. julija). Spomenik je odkril poslanec Japelj.

DELAJO MI ŠKODO

V „NAŠI KOMUNI“ za julij – avgust 1971 sem o nasilnostih v Iški vasi. Tam tudi pišete, če so le take razmere, da naj se Vam sporoči.

Odločil sem se, da Vam pišem in pojasnim težave in teror kopalcev s Ceste dveh Cesarjev.

Imam travnik z nekaj sadnega drevja in nekaj katere obdelujem, da si pridobim nekaj zelenjave svoje potrebe.

Sem upokojenec z majhno pokojnino, star 75 let, član ZB. Ker meji moj travnik na Mali graben, malo kopalci vsako leto več škode.

Pustim jim, da se lahko kopljejo in kos travnika tudi pustim, da ležijo in celo igrajo nogomet. Za broto mi pobero tisti majhen del pridelka krompirja, kolerabice in korenja, kolikor moreva z ženo obdelati. Jabolka mi že zelena oberejo in mečejo vse na travnik samo da mi delajo škodo. Kradejo mi drva in kurtine, čeprav sva si jih z ženo težko pripravila, da bova imela za čez zimo. Delajo mi tak teror, da velikokrat ne upam blizu. Če jih opozarjam, da mi delajo manj škode, dobim za odgovor „na gobol udar“ in me obmetavajo z jabolki.

6. julija so mi podrli steber pri brajdi, 17. julija so mi ves peteršilj potrosili z gipsom, 24. julija so mi od omare potrgali vrata, 31. julija so prevrnili kos čebelnjaka, last tov. Mav, ta, ki ga ima tam postavljenega in vse razmetali.

Na dovozu na moj travnik imam rampo, da zapot za vozila. Neštetokrat mi je bila rampa odtrgana, toda krivca nisem mogel dobiti. Dne 2. avgusta 1971 sem dobil tov. Grojzdek, ko so se po celotni uri pripeljali z fičkom brez registracije, in ki je po kratkemu odtrgal.

Glavni vodja je Anton Grojzdek s Ceste dveh Cesarjev in on navaja mladince, da mi delajo tako škodo, da jih ne morem opozoriti.

IVAN MACIČ

Jadranska

RUMENA RUTICA – VARNOST OTROKA NA CESTI

Da bi otroke prvošolčke zavarovali pred prometnimi nezgodami, je bila uvedena rumena rutica. Otrok nosijo okrog vratu trikotno rumeno ruto kot varnostni opozorilni znak, da naj bodo vozniki motornih vozil na cesti do njih še posebno obzirni in previdni.

Pobudo za uvedbo rumene rute za prvošolčke je dala občinska komisija za vzgojo in varnost cestnega prometa Kranj, ki je že leta 1968 uvedla kot novost v šolah. To novost so na priporočilo rumenilne komisije povzeli tudi ljubljanske komisije. Naslednje leto, med njimi tudi naša, ki je pred dvajsetimi letoma preskrbela vsem šolam potrebno število rumenih rut, kolikor so jih naročili. Večina šol je to novost z zadovoljstvom sprejela. Je pa tudi nekaj izjem, menijo, da njihovi otroci ne hodijo po prometnih cestah.

Staršem priporočamo, da ob začetku šolskega leta otroke pokažejo najkrajšo in najbolj varno pot v šolo, ki jo naj stalno uporabljajo. Otroci naj čim manj prečkajo ceste, vselej na označenem prehodu za pešce, prehodu, označenem s semafori ali tam, kjer opravljajo službo miličniki – prometniki. Na cestah, kjer ni znakov za pešce, morajo hoditi ob levi strani ceste. Otroka je dobro večkrat nadzorovati, kako se obnašajo na cesti, in ga na napake opozarjati.

ANTON SOVČEK

LIST IZ ČRNE KRONIKE – NAMESTO AGATHE CHRISTIE PIŠE TOKRAT MILOVAN DIMITRIČ – KRIMINALKA NA RAKITNI – IVAN SUSMAN JE S SEKIRO NAPADEL OČETA IN SINA SUHADOLNIK IN JU POŠKODOVAL

Obračun z nedolžnimi

Skoraj polna luna je pošiljala skozi goste veje svoje mrzle žarke in osvetljevala bitko senc, ki so se borile za obstoj. Dve senci sta stali skupaj, tretja silhueta se je približevala. V roki se vidi blesk sekire, ki jo osvetljuje mesec. Gibčnejša od obeh senc skoči, se izmakne, vendar jo sekira oplazi in senca pade. Silhueta s sekiro še ni dovolj, temveč se požene še proti drugi senci. Sekira spet zraste nad glavo obeh in pade. Hip za hip, ko udari sekira v roko, s katero se senca skuša vsaj malo ubraniti, se sliši krik. Tedaj se senca požene v nemočen beg. Opazno je, da lastnik sence ni več najmlajši, da se opoteka, ko beži med drevjem, stori ... Beg se očitno spet približuje koncu, kajti sekira se približuje bežečemu. Skoraj ga ujame, vendar udarec spet ne zadene v polno, spet roka že iznemoglega ubrani glavo udarca sekire. Tedaj se približa spet druga senca in obe se umakata pred sekiro. Zrak in moreče tišino tedaj prekine strel. Zubelj iz revolverja šine proti nebu in zveni kot opozorilo. Silhueta s sekiro se ne ustraši, temveč se ponovno požene v preteči lov. Počji drugi opozorilni strel. Sekira pa se že blešči tik pred gibčnejšo senco. Tedaj pretrga tišino že tretji strel in za njim krik. Sekira omahne, silhueta se zvije. Ta trenutek izkoristira senca in bežita, bežita ... Gibčnejša pomaga okornejši in beg se nadaljuje.

Opisani dogodek ni povzetek iz kriminalnega filma iz serije Nepremagljivi ali iz kake strhljive zgodbe izpod peresa Agathe Christie, temveč se je dejansko dogajal in to v naši neposredni bližini – pri jezercu na Rakitni. Za kaj je pravzaprav šlo, kako se je začelo in odvijalo dalje? O tem nam bo pripovedoval udeleženec ANDREJ SUHADOLNIK z Rakitne, ki je po poklicu sofer, dela pa pri mladinskem okrevališču Rakitna.

Andrej Suhadolnik je znan ne le sovaščanom in sodelavcem kot marljiv in vesten, temveč tudi daleč naokoli. Andrej je nosilec mnogih odgovornih družbenih funkcij kot 1. sodnik porotnik, predsednik krajevnega odbora SZDL in predvsem kot miren državljan. In kako je zašel v to zelo neprijetno situacijo? Andrej Suhadolnik nam je razložil:

„Ze ves čas po vojni pa tudi pred njo, je bila navada pri nas doma, da smo lovili žabe. Jaz sem se začel teh lovov intenzivneje udeleževati šele po vojni in tako smo vsako leto pred postom in veliko nočjo, ko je sezona za tovrstne love, lovili žabe pri jezercu in potoku. Oče in mati sta kljub svoji starosti tudi rada odšla na tak lov in tako je bilo tudi tistega usodnega dne, 8. aprila letos. Ker sem bil še v službi, st se oče in mati sama odpravila na žabi lov, meni pa pustila obvestilo na listku, kam sta odšla. Odpravil sem se za njima k

jezeru. Ko sem dospel tja, sem posvetil z lučjo, tako da sem dal naš stari dogovorjeni signal. Odziva ni bilo, ničesar ni bilo videti, zato sem se odpravil naprej po cesti proti vikendu dr. Otrina. Tam sem našel v starem skrivališču žabe, ki sta jih nalovila oče in mati in jih tam pustila. Zložil sem jih v fička in še enkrat dal dogovorjeni svetlobni signal proti jezeru. Spet nič. Tedaj pa, ko sem se obrnil, iz teme pred mano zrastle neznanec in začel vpiti nad menoj: „Kaj me zalezuješ?!“! Kaj me zalezuješ?!“ Nisem se utegnil odprti ust, da bi odgovoril, že sem se opotekel pod udarcem neznanca. Prvemu udarcu sta sledila še dva in kasneje razumljivo krepke podplutbe. Skočil sem proti avtomobilu in potegnil ven torbo, v kateri sem imel revolver. Tedaj je bil že drugič pri meni in me je ponovno zagrabil. Tokrat mu je bil cilj moji roki. Ko me je nehal daviti, me je napodil s: „Kurba, zgini!“ Hitro sem šel v avto in se odpejal. Še vedno mi ni bilo jasno, čemu sem doživel tak „vlužen“ sprejem. Že po prvem udarcu sem zavrel misel o lastniku vikenda, ki se je izgubil in me bo pač povprašal za pot. Ni mi šlo vse v račun, saj neznanca nisem še nikoli videl. Med vožnjo sem pa za vsak primer le pripravil revolver, če bi doživel še kak sprejem, podoben prejšnjemu. Ko sem prišel domov, staršev še vedno ni bilo doma. Sedaj sem se že ustrašil, kaj je z njimi. Biti morajo nekeje v bližini nasilnega neznanca. Oče je že star, mati tudi, le kaj je z njima? Je tudi njiju napadel? Sta sploh še živa? Take misli so mi rojile po glavi in sklenil sem iti nazaj iskat starše.

Ko sem se vrnil k jezeru, sem zagledal neznan avto, kasneje sem izvedel, da je bil opel. Komaj sem se približal, je bil nasilni neznanec že spet pred menoj. Tokrat sem sklenil, da le ne bom žrtvena ovčka in tako se je po njegovem napadu vnel pretep. Udaril sem ga z baterijo, za hip je prenehal in spet napadel. Valjala sva se sem in tja, bral je vendar je bilo sedaj, ko sem se vrnil, stanje precej drugačno kot prej. Tedaj je prišel do mesta, kjer sva se tepla, moj oče in začel spraševati, kaj je. Zavpil sem, da sem napaden, nakar je neznanec skočil pokonci in stekel proti avtu, da bo vzel revolver, kot je dejal. Skočil sem za njim in ga držal. Tako v kabini avtomobila ni uspel priti, je pa uspel odprti zadnja vrata karavana. Izvelkel je sekiro. Tedaj se je iz grmovja začul meni nekam znan glas: „Janez, ne s sekiro!“ Napadel me je, nato očeta, bežala sva, očetu je presekalo obe kosti na roki, oba sva došla poškodbe, ki sodojmo med težje (natančno so dogodki opisani na začetku, op. pisca). Nisem ga hotel ustreliti, ker če bi to želel, bi ga zlahka. Kljub smrtni nevarnosti, ki je pretlala meni in očetu, nisem hotel streljati. Tudi zadnji strel, ki ga je oplazil po glavi in ga za nekaj trenutkov zadržal od nadaljnega zasledovanja, ni bil tako merjen.

Ko sva se z očetom le rešila, sem ga povezal, da sem mu vsaj malo ustavil kri in šel nato nazaj po avto. Medtem je prišla k očetu že mati. Neznanec me

je ponovno zagledal in me še enkrat napadel. Ušel sem in se nato tihotaj grmovju in travi, da sem prišel do avta. Tam sem čakal, da je zaloputnil svojo avtomobila in odpejal. Prej se nisem drl nikamor, ker sem se bil tako napet, da sem se odšel domov, kamor je medtem že prišel z materjo. Pomočjo moj težko ranjeni oče. Še malo sem ga povil in nato naložil v poln Vozil sem v Ljubljano kot še nikoli. V 20 minutah sem bil že na polni milice v Ljubljani, kjer sem vso zadevo prijavil, oddal revolver in orožje in nato hitro odpejal ranjenega očeta v bolnišnico. Hitra intervencija policnikov je rešila očeta, ki je medtem izgubil že precej krvi. Medtem pa prišel v bolnišnico tudi neznan napadalec, ki sem ga s strelom oplazil v roko, ne bi bilo tega strela, verjetno tudi nikoli ne bi zvedel identitete napadalec, ker bi enostavno izginil. Napadalec je bil IVAN SUSMAN iz Vrbljane, ki je že več let v ZR Nemčiji. Med dopustom v domovini, pa si je privoščil opazen napad.

Šele po nekaj dneh sem končno izvedel, kaj naj bi zakrivil, da me je napadel. Susman je trdil, da sem ga zasledoval, zalezoval njegovo punco, skratka, da mu sploh nisem dal mira, čeprav ga od tedaj še nikoli nisem videl, vsaj da bi jaz vedel, ne. O končnem izidu vse zadeve, ki mi jih je posledica, da sem bil jaz krepko pretepen, oče pa še sedaj ne more gibljivo odločalo sodišče.

Sosedje vedo povedati, da je bil omenjenega dne Susman z dekletom na jezeru, da je bil menda kar krepko vinjen, jezen na dekle itn. Dekle naj bi teh verzijah tudi goilo skakalo okoli dogodkov, skratka razpel se je na čisto, ki so morda osnovane ali pa tudi ne. Da bi bila zadeva še bolj čudna, kot je povedati, da je bilo Susmanovo dekle M. K., zaposlena v mladinskem centru, v bližini Rakitne kot snazilka skupaj s Suhadolnikom. Ko so jo v bolnišnici odpustili, se je prav Suhadolnik zavzel zanjo, da je ostala v službi. Še ena stvar, ki je v pravilnici o volku in Rdeči kapici bila izrečena misel, da je došlo do sira.

O zadevi bo dokončno odločalo sodišče, vendar dajejo dogodki moji Kaji, ki ne bi bil Suhadolnik tako preudaren in miroljuben, da bi bil, temveč bi ob prvem napadu, ki je bil zanj smrtno nevaren, streljal v neznanca. Vendar bi mi moral biti Susman krepko hvaležen, da Suhadolnik ni storil, kar potem Susman ne bi več imel priroke, najrazličnejših čen v škodo Suhadolnika, kot to počne sedaj. Vprašanje je, če se bo človek, ki je pri zdravi pameti, trezen spravi s sekirami, zato ker je ta posvetil v noč. Motenje privatne posesti verjetno ne bo nobene zveze, razen tega, da si je „drznili“ liviti žabe v času Susmanovih „randija“ in da je prišel pogledat, kaj je s sinom.